

IES PUIG DE SA FONT

PROGRAMACIÓ DEL DEPARTAMENT DE GEOGRAFIA I HISTÒRIA

CURS 2017-2018

ÍNDEX DE LA PROGRAMACIÓ

- A. APROVACIÓ DE LA PROGRAMACIÓ.**
- B. PROFESSORS I ASSIGNATURES.**
- C. LLIBRES DE TEXT ORDENATS PER CURSOS.**

I. PROGRAMACIÓ DE L'ÀREA DE CIÈNCIES SOCIALS A L'EDUCACIÓ SECUNDÀRIA OBLIGATÒRIA.

1. PRIMER CICLE D'ESO (1r, 2n i 3r curs)

- 1.1.- OBJECTIUS**
- 1.2.- CONTINGUTS**
- 1.3.- CRITERIS D'AVUACIÓ I ESTÀNDARS D'APRENTATGE AVALUABLES**
- 1.4.- CONTRIBUTIÓ A L'ASSIGNATURA AL DESENVOLUPAMENT DE LES COMPETÈNCIES BÀSIQUES**
- 1.5.- PROCEDIMENTS D'AVUACIÓ I QUALIFICACIÓ**
- 1.6.- SEQÜENCIACIÓ I TEMPORALITZACIÓ**

2.- SEGON CICLE D'ESP: 4r CURS

- 2.1.- OBJECTIUS**
- 2.2.- CONTINGUTS, CRITERIS D'AVUACIÓ I ESTÀNDARS D'APRENTATGE AVALUABLES**
- 2.3.- CONTRIBUTIÓ A L'ASSIGNATURA AL DESENVOLUPAMENT DE LES COMPETÈNCIES BÀSIQUES**
- 2.4.- PROCEDIMENTS D'AVUACIÓ I QUALIFICACIÓ**
- 2.5.- SEQÜENCIACIÓ I TEMPORALITZACIÓ DELS CONTINGUTS**

3.- METODOLOGIA

4.- SORTIDES I ACTIVITATS

5.- MATERIALS I RECURSOS

6.- ÚS ADEQUAT DE LES TECNOLOGIES DE LA INFORMACIÓ I LA COMUNICACIÓ (TIC)

7.- MESURES D'ATENCIÓ A LA DIVERSITATS

8.- TEMES TRANSVERSALS

9.- FOMENT DE LA LECTURA

10.-CORRECCIÓ GRAMATICAL I ORTOGRÀFIA

II. PROGRAMACIÓ DE LES MATERIES DE BATXILLERAT IMPARTIDES PEL DEPARTAMENT DE GEOGRAFIA I HISTÒRIA.

1. BATXILLERAT

1.1.- HISTÒRIA DEL MÓN CONTEMPORANI

- 1.1.1.- OBJECTIUS**
- 1.1.2.- CONTINGUTS, CRITERIS D'AVUACIÓ I ESTÀNDARS D'APRENTATGE AVALUABLES**
- 1.1.3.- TEMPORALITZACIÓ**
- 1.1.4.- PROCEDIMENTS D'AVUACIÓ**
- 1.1.5.- CRITERIS DE QUALIFICACIÓ**
- 1.1.6.- CONTRIBUCIÓ DE L'ASSIGNATURA AL DESENVOLUPAMENT DE LES COMPETÈNCIES BÀSIQUES**
- 1.1.7.- METODOLOGIA**
- 1.1.8.- MATERIALS I RECURSOS DIDÀCTICS**
- 1.1.9.- ACTIVITATS EXTRAESCOLARS**

1.2.- GEOGRAFIA D'ESPANYA

- 1.2.1.- OBJECTIUS**
- 1.2.2.- CONTINGUTS, CRITERIS D'AVUACIÓ I ESTÀNDARS D'APRENTATGE AVALUABLES**
- 1.2.3.- CONTRIBUCIÓ DE L'ASSIGNATURA AL DESENVOLUPAMENT DE LES COMPETÈNCIES**
- 1.2.4.- PROCEDIMENTS D'AVUACIÓ**
- 1.2.5.- CRITERIS DE QUALIFICACIÓ I AVUACIÓ**
- 1.2.6.- TEMPORALITZACIÓ**
- 1.2.7.- METODOLOGIA**
- 1.2.8.- ACTIVITATS EXTRAESCOLARS**

1.3.- HISTÒRIA D'ESPANYA

- 1.3.1.- OBJECTIUS**
- 1.3.2.- CONTINGUTS, CRITERIS D'AVUACIÓ I ESTÀNDARS D'APRENTATGE AVALUABLES**
- 1.3.3.- CONTRIBUCIÓ DE L'ASSIGNATURA AL DESENVOLUPAMENT DE LES COMPETÈNCIES**
- 1.3.4.- PROCEDIMENTS D'AVUACIÓ I QUALIFICACIÓ**
- 1.3.5.- TEMPORALITZACIÓ**
- 1.3.6.- METODOLOGIA**
- 1.3.7.- ACTIVITATS EXTRAESCOLARS**

A.- RECUPERACIÓ DE PENDENTS DE BATXILLERAT

B.- CORRECCIÓ GRAMATICAL I ORTOGRÀFIA A BATXILLERAT

C.- ALTRES CONSIDERACIONS

Formació Bàsica 2n Hoteleria i Electricitat
Tutoria 3r A
Cap de departament

Francesca Sánchez Font:

Ciències Socials 4
Història del Món Contemporani 1r Batxillerat B

Catalina Ginard Mas:

Ciències Socials 1r ESO A-C-E
Ciències Socials 2n ESO B-F-G
Tutoria 1r ESO C

Francisca Vadell Sureda:
(mitja jornada)

Ciències Socials + projectes 1r ESO G
Equip coordinació de projectes

C. LLIBRES DE TEXT ORDENATS PER CURSOS

CURS	ASSIGNATURA	TÍTOL	ISBN	EDITORIAL
1R ESO	CIÈNCIES SOCIALS	GH Geografia i Història	978- 84- 682- 31075	VICENS VIVES
2N ESO	CIÈNCIES SOCIALS	GH Geografia i història	978- 84- 682- 0923- 4	VICENS VIVES
3R ESO	CIÈNCIES SOCIALS	No hi ha llibre (material professor)		
4T ESO	CIÈNCIES SOCIALS	GH Geografia i història	978- 84- 682- 3680- 3	VICENS VIVES
1R BATXILLERAT	HISTÒRIA MÓN CONTEMPORANI	HC Història del Món Contemporani	978- 84- 68231 19-8	VICENS VIVES
2N BATXILLERAT	HISTÒRIA D'ESPANYA	HISTÒRIA D'ESPANYA	978- 84- 682- 3941- 5	VICENS VIVES
2N BATXILLERAT	GEOGRAFIA D'ESPANYA	GEOGRAFIA	978- 84- 698- 1552- 6	ANAYA

I. PROGRAMACIÓ DE L'ÀREA DE CIÈNCIES SOCIALS A L'EDUCACIÓ SECUNDÀRIA OBLIGATÒRIA

1. PRIMER CICLE D'ESO (1r,2n i 3r curs)

1.1 OBJECTIUS:

L'ensenyament de l'assignatura de geografia i història té els objectius següents, a fi de contribuir al desenvolupament integral dels alumnes en l'etapa de l'educació secundària obligatòria:

1. Identificar els processos i els mecanismes dels fets polítics, econòmics i culturals i les relacions que s'estableixen entre aquests. Emprar aquest coneixement per comprendre les causes que expliquen l'evolució de les societats i els seus problemes més rellevants.
2. Identificar, localitzar i analitzar, a diferents escales, els elements bàsics del medi físic i les interaccions entre aquests elements i els grups humans a l'hora d'emprar l'espai i els recursos. Valorar les conseqüències de tipus econòmic, social, cultural, polític i mediambiental d'aquestes interaccions. Conèixer la problemàtica específica de l'ús dels recursos a les Illes Balears.
3. Comprendre el territori com el resultat de la interacció de les societats amb el medi que organitzen i en el qual es desenvolupen.
4. Conèixer, localitzar i comprendre les característiques bàsiques de la diversitat geogràfica del món i de les grans àrees socioeconòmiques, culturals i polítiques, així com els trets físics i humans del món, d'Europa, d'Espanya i de les Illes Balears.
5. Identificar i localitzar en el temps i en l'espai els processos i els esdeveniments històrics rellevants de la història del món, d'Europa, d'Espanya i de les Illes Balears a fi d'adquirir una perspectiva global de l'evolució de la humanitat amb un marc cronològic precís.
6. Valorar i respectar el patrimoni natural, històric, lingüístic, cultural i artístic del món, d'Europa, d'Espanya i, especialment, de les Illes Balears.
7. Comprendre els elements tècnics bàsics que caracteritzen la realitat social, cultural i històrica de les manifestacions artístiques, amb la finalitat de valorar i respectar el patrimoni natural, històric, cultural i artístic i assumir actituds positives cap a la defensa i la conservació d'aquest patrimoni, especialment el de les Illes Balears.
8. Adquirir i emprar el vocabulari específic de geografia i història i incorporar-lo al vocabulari habitual, a fi d'augmentar la precisió en l'ús del llenguatge i millorar la comunicació.

9. Cercar, seleccionar, comprendre i relacionar, amb els mètodes i les tècniques propis de la geografia i la història, informació de tipus verbal, gràfic, icònic, estadístic i cartogràfic procedent de fonts diverses, incloent-hi l'entorn físic i social, les biblioteques, els mitjans de comunicació i les tecnologies de la informació i la comunicació; tractar aquesta informació d'acord amb la finalitat que es persegueix i comunicar-la als altres de forma organitzada i intel·ligible.

10. Dur a terme tasques en grup i participar en debats amb una actitud constructiva, crítica i tolerant, fonamentant adequadament les opinions i valorant el diàleg com una via necessària per solucionar els problemes humans i socials.
11. Conèixer el funcionament de les societats democràtiques, apreciar-ne els valors i les bases fonamentals, valorar els drets i les llibertats com un assoliment irrenunciable i una condició necessària per a la pau, denunciar actituds i situacions discriminatòries i injustes i mostrar-se solidaris amb els pobles, els grups socials i les persones privats dels seus drets o dels recursos econòmics necessaris.
12. Valorar i respectar la diversitat cultural i ser respectuós i tolerant amb cultures i opinions que no coincideixen amb les pròpies, sense renunciar, però, a emetre judicis de valor.

1.2.- CONTINGUTS

En aquest curs acadèmic, ens hem coordinat amb els Departaments de Biologia per tal de fusionar i no repetir continguts que s'aborden, al llarg del primer cicle, des de les diferents àrees citades juntament amb la nostra. D'aquest mode, algunes unitats del bloc es tractarà des de l'àrea de Biologia. D'aquest mode la temporalització i continguts resultants d'aquest canvis es mostren més endavant.

També en aquest curs acadèmic hem pres com acord de departament cedir mitja hora setmanal per a realitzar matèria de projectes.

Bloc I. El medi físic:

- La Terra.
- La Terra al sistema solar.
- La representació de la Terra. Latitud i longitud.
- Components bàsics i formes de relleu.
Medi físic de les Illes Balears, Espanya, Europa i el món: relleu; hidrografia; clima: elements i diversitat de paisatges; zones bioclimàtiques; medi natural: àrees i problemes mediambientals.

BLOC II. Espai Humà:

- Les Illes Balears, Espanya, Europa i el món: la població; l'organització territorial;

- models demogràfics; moviments migratoris; la ciutat i el procés d'urbanització.
- Activitats humanes: àrees productores del món.
- Sistemes i sectors econòmics. Espais geogràfics segons l'activitat econòmica. Els tres sectors.
- Aprofitament i futur dels recursos naturals. Desenvolupament sostenible.
- Impacte mediambiental i aprofitament de recursos

Bloc III. La història:

- La prehistòria.
- L'evolució de les espècies i l'hominització.
- La periodització de la prehistòria.
- Paleolític: etapes; característiques de les formes de vida: els caçadors recol·lectors.
- Neolític: la revolució agrària i l'expansió de les societats humanes; sedentarisme; artesanía i comerç; organització social; aparició dels ritus: restes materials i artístiques, pintura i escultura. La cultura talaiòtica a les Illes Balears.
- La història antiga: les primeres civilitzacions. Cultures urbanes. Mesopotàmia i Egipte. Societat, economia i cultura.
- El món clàssic, Grècia: les polis gregues, expansió comercial i política. L'imperi d'Alexandre el Gran i els seus successors: l'hel·lenisme. L'art, la ciència, el teatre i la filosofia.
- El món clàssic, Roma: origen i etapes de la història de Roma; la república i l'imperi: organització política i expansió colonial per la Mediterrània; el cristianisme.
- La península Ibèrica: els pobles preromans i la Hispània romana. El procés de romanització. La integració de les Illes Balears al món romà. La ciutat i el camp. L'art: arquitectura, escultura i pintura.

1.3.- CRITERIS D'AVUACÓ I ESTÀNDARDS D'APRANENTATGE AVUABLES

Bloc I. El medi físic:

1. Analitzar i identificar les formes de representació del nostre planeta: el mapa. Localitzar espais geogràfics i llocs en un mapa utilitzant dades de coordenades geogràfiques.

- 1.1. Classifica i distingeix tipus de mapes i diferents projeccions.
- 1.2. Analitza un mapa de fusos horaris i diferencia zones del planeta amb horari semblant.
- 1.3. Localitza un punt geogràfic en un planisferi i distingeix els hemisferis de la Terra i les principals característiques que presenten.
- 1.4. Localitza espais geogràfics i llocs en un mapa utilitzant dades de coordenades geogràfiques.

2. Tenir una visió global dels medis físics balear, espanyol, europeu i mundial i de les característiques generals que presenten.

- 2.1. Situa en un mapa físic les principals unitats del relleu balear, espanyol, europeu i mundial.

3. Descriure les peculiaritats del medi físic espanyol.

3.1. Enumera i descriu les peculiaritats del medi físic espanyol.

4. Situar al mapa d'Espanya els principals elements i unitats del relleu peninsular i insular, així com els grans conjunts o espais bioclimàtics.

4.1. Descriu les diferents unitats de relleu amb l'ajuda del mapa físic d'Espanya.

5. Conèixer i descriure els grans conjunts bioclimàtics que conformen l'espai geogràfic espanyol.

5.1. Localitza en un mapa els grans conjunts o espais bioclimàtics d'Espanya.

5.2. Analitza i compara les zones bioclimàtiques espanyoles utilitzant gràfics i imatges.

6. Ser capaç de descriure les peculiaritats del medi físic europeu.

6.1. Explica les característiques del relleu europeu.

7. Situar al mapa d'Europa els principals elements i unitats del relleu continental, així com els grans conjunts o espais bioclimàtics.

7.1. Localitza en un mapa els principals elements i unitats del relleu europeu.

8. Conèixer, comparar i descriure els grans conjunts bioclimàtics que conformen l'espai geogràfic europeu.

8.1. Classifica i localitza en un mapa els diferents tipus de clima d'Europa.

9. Conèixer els principals espais naturals del nostre continent.

9.1. Distingeix i localitza en un mapa les zones bioclimàtiques del nostre continent.

10. Identificar i distingir les diferents representacions cartogràfiques i escales.

10.1. Compara una projecció de Mercator amb una de Peters.

11. Localitzar al mapamundi físic les principals unitats del relleu mundial i els grans rius. Localitzar al globus terraquí les grans zones climàtiques i identificar-ne les característiques.

11.1. Localitza en un mapa físic mundial els principals elements i referències físiques: mars i oceans, continents, i illes i arxipèlags més importants, a més dels principals rius i cadenes muntanyoses.

11.2. Elaborar climogrames i mapes per situar els climes del món i els elements més importants d'aquests climes.

12. Conèixer, descriure i valorar l'acció de l'home sobre el medi ambient i les conseqüències d'aquesta acció.

12.1. Cerca informació a mitjans impresos i digitals referent a problemes mediambientals actuals i localitza pàgines i recursos web directament relacionats amb aquests problemes.

2n d' ESO:

1. Descriure els factors que condicionen els comportaments demogràfics, utilitzant els conceptes bàsics de demografia. Identificar les variables i les tendències predominants al món. Conèixer la distribució de la població mundial. Interpretar mapes temàtics sobre població i elaborar gràfics senzills. Aplicar aquests coneixements a l'anàlisi de la població de les Illes Balears dins el context del règim demogràfic espanyol: desequilibris i conseqüències.

2. Identificar els trets característics de la societat espanyola actual i distingir la varietat de grups socials que la formen, l'augment de la diversitat que genera la immigració, pertinença al món occidental i exposar alguna situació que reflecteixi desigualtat social.
3. Saber com s'articula l'espai urbà. Analitzar el creixement de les àrees urbanes, la

diferenciació funcional dels espais urbans i els problemes que s'hi plantegen, aplicant aquest coneixement a exemples representatius de ciutats espanyoles i a la caracterització de l'espai de les Illes Balears. Valorar els avantatges i els inconvenients de la vida urbana, fent referència a exemples propers a l'alumnat.

4. Destacar la transcendència de la ruptura de la unitat del món mediterrani i la configuració de tres models diferents de civilització: Bizanci, Islam i la cristiandat occidental.
5. Identificar i descriure els aspectes socials, econòmics, polítics, ideològics i culturals que caracteritzen l'Europa feudal. Conèixer les funcions desenvolupades pels diferents estaments socials i reconèixer la seva evolució fins a l'aparició de l'Estat modern.
6. Situar en el temps i en l'espai les diverses unitats polítiques que es van succeir i/o van coexistir a la península Ibèrica durant l'edat mitjana, molt especialment l'antic Regne de Mallorca, analitzant-ne els aspectes comuns i les peculiaritats. Comprendre la transcendència cultural de l'edat mitjana, reconèixer els estils artístics (art islàmic, romànic i gòtic) i la seva contribució a la riquesa del patrimoni historicoartístic. Valorar el patrimoni de l'Estat espanyol i en particular el de les Illes Balears. Reconèixer exemples de la pervivència del seu llegat cultural i artístic.
7. Reconèixer els canvis de mentalitat que caracteritzen la modernitat i, en concret, identificar els trets bàsics del pensament humanista i de les societats del Renaixement. Entendre la crisi de l'Església i l'aparició de la Reforma dins aquest context.
8. Distingir els principals moments de la formació i evolució de l'Estat modern i destacar les característiques més rellevants de la monarquia hispànica i de l'imperi colonial espanyol. Valorar la importància de l'ampliació del món conegut.
9. Identificar les característiques bàsiques dels principals estils artístics de l'edat moderna (Renaixement i Barroc) i contextualitzar-los. Conèixer les principals manifestacions artístiques i culturals per valorar-ne la significació com a patrimoni històric de l'Estat espanyol i en particular de les Illes Balears. Aplicar aquest coneixement a l'anàlisi d'algunes obres d'art rellevants i representatives d'aquests estils.
10. Realitzar de manera individual i en grup, amb l'ajuda del professor o professora, un treball senzill de caràcter descriptiu sobre algun fet o tema en què utilitzin fonts diverses (observació, premsa, bibliografia, pàgines web, etc.), seleccionin la informació pertinent, la integrin en un esquema o guió i comuniquin els resultats de l'estudi amb correcció i amb el vocabulari adequat. Interpretar i elaborar diferents tipus de mapes, croquis, gràfics i taules estadístiques utilitzant-los com a font d'informació i mitjans d'anàlisi i síntesi.

1.4.- CONTRIBUTIÓ DE L'ASSIGNATURA AL DESENVOLUPAMENT DE

LES COMPETÈNCIES BÀSIQUES

Comunicació lingüística

Adquisició del lèxic adequat mitjançant la pràctica de l'oralitat i l'escriptura a l'aula.

Resolució de problemes que inclouen aplicar destreses comunicatives a l'hora de llegir, escriure, parlar, escoltar i conversar.

Adquisició d'habilitats vinculades al tractament de la informació a través de la producció de textos electrònics.

Utilització del diàleg, mitjançant debats, com a eina per a la convivència, la resolució de conflictes i el desenvolupament de les capacitats afectives.

Competència matemàtica i competències bàsiques en ciència i tecnologia

Utilització d'eines matemàtiques (magnituds, percentatges, taxes, escales) per analitzar i descriure gràfics, fer càlculs i elaborar i interpretar mapes.

Aplicació del mètode científic en tasques en les quals es duen a terme observacions, s'estableixen hipòtesis i s'extreuen conclusions, amb l'objectiu de prendre decisions i adquirir disciplina, rigor, paciència, risc i responsabilitat.

Coneixement de la història de la Terra i dels processos que han originat la configuració que té actualment.

Relació dels sabers geològics amb la producció agrícola, ramadera, marítima, minera i industrial.

Associació de l'aparició de noves tecnologies i avenços científics a la millora de les condicions de vida al llarg de la història.

Implicació en l'ús raonable dels recursos naturals, així com en la conservació del medi ambient.

Valoració crítica de l'impacte de les activitats humanes sobre el medi físic.

Competència digital

Coneixement i ús de diferents motors de cerca i bases de dades a fi de triar el més adequat a les pròpies necessitats.

Ús de les tecnologies de la informació i la comunicació per cercar, obtenir i processar informació de manera crítica; és a dir, per comparar-la, avaluar-ne la fiabilitat i l'adequació i transformar-la en coneixement.

– Creació de continguts digitals en diversos formats (text, àudio, vídeo, imatges) utilitzant els programes o les aplicacions que s'adapten millor a les tasques.

Respecte dels principis ètics en l'ús de les fonts informàtiques i reconeixement dels riscos associats a l'ús de recursos en línia i l'addicció a determinats aspectes de la tecnologia digital.

Demostració d'una actitud activa, crítica i realista cap a les tecnologies i valoració de les fortaleses i les debilitats que presenten.

Motivació per aprendre a emprar les tecnologies i per millorar-ne l'ús.

Aprendre a aprendre

- Coneixement dels processos per al propi aprenentatge partint del que sap, del que desconeix, del que és capaç d'aprendre i del que li interessa.
- Obtenció d'estratègies de planificació per resoldre una tasca (pensar abans d'actuar), supervisar el propi treball (analitzar el curs i ajustar el procés) i avaluar els resultats obtinguts (consolidar l'aplicació del pla si ha donat bons resultats o modificar-lo si els

- resultats no han estat bons).
- Ús de la motivació i la confiança per aconseguir sentir-se protagonista del procés i el resultat de l'aprenentatge a partir de metes realistes.
- Ús i aplicació de nous coneixements gràcies a la curiositat per aprendre a partir d'experiències vitals prèvies.

Competències socials i cíviques

- Comprensió i anàlisi crítica dels diferents codis de conducta de les societats a través de l'estudi de la història i la geografia humana.
- Identificació de conceptes ètics relatius a la igualtat, la no-discriminació, la democràcia i els drets humans en l'organització social, política i econòmica d'Espanya, d'Europa i del món.
- Comprensió dels processos socials i culturals de caràcter migratori en un món globalitzat.
- Organització de debats en els quals es respectin les diferències i se superin els prejudicis, a fi de manifestar solidaritat i participar en la presa de decisions de forma democràtica.

Sentit d'iniciativa i esperit emprenedor

- Elaboració de projectes mostrant creativitat i imaginació a l'hora de planificar-los, analitzar-los, organitzar-los i gestionar-los, tant de forma individual com col·lectiva dins un equip.
- Utilització de debats sobre temes de geografia i història per saber comunicar-se, presentar idees i negociar de manera argumentada.
- Adquisició de pensament crític i de sentit de responsabilitat.

Consciència i expressions culturals

- Coneixement, comprensió i valoració de les diferents manifestacions culturals i artístiques com a font d'enriquiment i gaudi personal i consideració d'aquestes manifestacions com a part de la riquesa i el patrimoni dels pobles.
- Aplicació de diferents habilitats perceptives i comunicatives i de pensament, sensibilitat i sentit estètic per comprendre i valorar les obres artístiques i les manifestacions culturals i gaudir-ne.
- Identificació de la relació entre manifestacions artístiques i culturals i societat, la qual cosa implica prendre consciència de l'evolució del pensament, dels corrents estètics, de les modes i dels gusts.
- Respecte per la diversitat cultural i el diàleg entre cultures i societats.
- Gaudi, valoració crítica i promoció de la conservació del patrimoni cultural i artístic com a resultat de l'evolució de les diferents cultures i demostració d'interès, estimació i respecte per aquest patrimoni.
- Potenciació de la iniciativa, la creativitat i la imaginació mitjançant la realització de tasques

- que suposin recreació, innovació i transformació.
- Promoció de la participació en activitats culturals de l'entorn immediat, la qual cosa implica comportaments favorables a la convivència.

1.5.- PROCEDIMENTS D'AVALUACIÓ I QUALIFICACIÓ

1r d'ESO	2n d'ESO	3r d'ESO
<p>Proves escrites: 60%</p> <p>Procediments: 20% (tasca diària, quadern, treballs, sortides)</p> <p>Actitud: 10% (participació a classe, puntualitat, comportament)</p> <p>Projectes: 10%</p> <p>RECUPERACIÓ: Si se suspèn una avaluació, es podrà recuperar al mes de juny. Es superarà l'assignatura si l'alumne aprova com a mínim dos avaluacions i no abandona MAI l'assignatura. Igualment, es podrà recuperar l'assignatura a la convocatòria extraordinària de Setembre (nota mínima del examen 3. L'examen contarà un 70% i les tasques un 30%)</p>	<p>Proves escrites: 60%</p> <p>Procediments: 20% (tasca diària, quadern, treballs, sortides)</p> <p>Actitud: 10% (participació a classe, puntualitat, comportament)</p> <p>RECUPERACIÓ: Si se suspèn una avaluació, es podrà recuperar al mes de juny. Es superarà l'assignatura si l'alumne aprova com a mínim dos avaluacions i no abandona MAI l'assignatura. Igualment, es podrà recuperar l'assignatura a la convocatòria extraordinària de Setembre (nota mínima del examen 3. L'examen contarà un 70% i les tasques un 30%)</p>	<p>Proves escrites: 70% (nota mínima per fer mitjana a l'avaluació 3)</p> <p>Procediments: 10% (tasca diària, quadern, treballs, sortides)</p> <p>Actitud: 10% (participació a classe, puntualitat, comportament)</p> <p>RECUPERACIÓ: Si se suspèn una avaluació, es podrà recuperar al mes de juny. Es superarà l'assignatura si l'alumne aprova com a mínim dos avaluacions i no abandona MAI l'assignatura. Igualment, es podrà recuperar l'assignatura a la convocatòria extraordinària de Setembre (nota mínima del examen 3. L'examen contarà un 70% i les tasques un 30%)</p>

1.6.- SEQÜENCIACIÓ I TEMPORALITZACIÓ

1r d'ESO	2n d'ESO	3r d'ESO
----------	----------	----------

1r Avaluació	1r Avaluació	1r Avaluació
<p>Bloc de Geografia</p> <p>Tema 1: Representació de la Terra. Els mapes</p> <p>Tema 2: Les formes de la Terra</p> <p>Tema 3: Rius i mapes</p> 	<p>Bloc d'Història: L'Edat Mitjana</p> <p>Tema 1: L'Islam i Al-Andalus</p> <p>Tema 2: L'Europa feudal</p> <p>Tema 3: La ciutat medieval</p> <p>Tema 4: Hispània a l'Edat Mitjana</p> <p>Tema 5: El Regne de Mallorca a l'Edat Mitjana</p>	<p>Tema 1: El relleu: Marc físic de les activitats humanes</p> <p>Tema 2: Els paisatges de la Terra</p> <p>Tema 3: Organització econòmica de les societats</p> <p>Tema 4: Agricultura, ramaderia i pesca</p>
1r d'ESO	2n d'ESO	3r d'ESO
2n Avaluació	2n Avaluació	2n Avaluació
<p>Tema 4: Temps i Clima</p> <p>Tema 5: Climes i Paisatges de la Terra</p> <p>Tema 6: El medi físic d'Europa, d'Espanya i les Illes Balears</p> <p>Tema 7: Societat i Medi Ambient</p> <p>Bloc d'Història</p> <p>Tema 8: La Prehistòria i la Prehistòria a les Illes Balears</p>	<p>Tema 6: Renaixement i Reforma</p> <p>Tema 7: La monarquia autoritària i els grans descobriments</p> <p>Tema 8: L'època dels Àustries</p> <p>Tema 9: El segle del Barroc</p> <p>Tema 10: Les Balears a l'Edat Moderna</p>	<p>Tema 5: Energia i indústria</p> <p>Tema 6: Les activitats del sector terciari</p> <p>Tema 7: L'economia de les Illes Balears</p> <p>Tema 8: Organització política de les societats</p>
1r d'ESO	2n d'ESO	3r d'ESO
3r Avaluació	3r Avaluació	3r Avaluació
<p>Tema 9: Les primeres civilitzacions. Mesopotàmia i Egipte</p> <p>Tema 10: El món grec i la seva herència cultural</p> <p>Tema 11: Roma i el seu llegat</p> <p>Tema 12: La fragmentació del món antic</p>	<p>Bloc de Geografia</p> <p>Tema 11: Els habitants del planeta</p> <p>Tema 12: La població d'Espanya i de les Illes Balears</p> <p>Tema 13: La ciutat i el món urbà</p> <p>Tema 14: Les societats humanes</p>	<p>Tema 9: La Unió Europea</p> <p>Tema 10: Cap a un sistema mundial</p> <p>Tema 11: L'organització de l'espai urbà</p> <p>Tema 12: Els fenòmens migratoris</p> <p>Tema 13: Natura i societat: harmonies, crisi i impactes</p> <p>Tema 14: Organització política i territorial de les Illes Balears</p>

2.- SEGON CICLE D'ESO: 4r CURS

2.1.- OBJECTIUS

Comprendre el territori com a resultat de la interacció de les societats sobre el medi en el qual es desenvolupen i organitzen.

Identificar, localitzar i analitzar, a diferents escales, els elements bàsics que caracteritzen el medi físic, les interaccions que es donen entre aquests i les que els grups humans estableixen en la utilització de l'espai i dels seus recursos, valorant les conseqüències de tipus econòmic, social, polític i mediambiental.

Identificar els processos i mecanismes que regeixen els fets socials i les interrelacions entre fets polítics, econòmics i culturals i utilitzar aquest coneixement per comprendre la pluralitat de causes que expliquen l'evolució de les societats actuals, el paper que homes i dones hi aconsegueixen i els seus problemes més rellevants.

Conèixer, localitzar i comprendre les característiques bàsiques de la diversitat geogràfica del món i de les grans àrees socioeconòmiques, culturals i polítiques, així com els trets físic i humans del món, d'Europa, de l'Estat espanyol i de les Illes Balears .

Identificar i localitzar en el temps i en l'espai els processos i esdeveniments històrics rellevants de la història del món, d'Europa, de l'Estat espanyol i de les Illes Balears per adquirir una perspectiva global de l'evolució de la humanitat amb un marc cronològic precís que faciliti la comprensió de la diversitat de comunitats socials a les quals es pertany.

Conèixer, assumir i valorar les característiques específiques del territori i de la identitat històrica i cultural de la Unió Europea tenint en compte les especificitats regionals que la configuren amb una atenció especial a les regions de la Mediterrània.

Conèixer i valorar les característiques específiques del territori i de la identitat lingüística i cultural de les Illes Balears, com també de la seva evolució històrica, tenint en compte les especificitats insulars i les seves relacions amb els territoris de parla catalana i amb la resta de les comunitats de l'Estat espanyol.

Valorar i respectar el patrimoni cultural, lingüístic, històric, artístic i mediambiental, assumint les responsabilitats que implica la seva conservació. Conscienciar-se de la significació especial que té aquest patrimoni com a manifestació de la memòria col·lectiva i expressió de la identitat pròpia de les Illes Balears.

Valorar la diversitat cultural manifestant actituds de respecte i tolerància envers altres cultures i opinions que no coincideixen amb les pròpies, sense renunciar per això a fer-ne un judici.

- Adquirir i emprar el vocabulari específic que aporten les ciències socials amb precisió i rigor perquè la seva incorporació al vocabulari habitual augmenti la precisió en l'ús del llenguatge i millori la comunicació.

Seleccionar informació amb els mètodes i les tècniques propis de la geografia i de la història, per explicar les causes i conseqüències dels problemes i per comprendre el passat històric i l'espai geogràfic.

Cercar i seleccionar, comprendre i relacionar, tractar i comunicar de manera organitzada i intel·ligible informació verbal, escrita, gràfica, icònica, estadística i cartogràfica, procedent de fonts diverses, especialment la que proporciona l'entorn físic i social, els mitjans de comunicació i les tecnologies de la informació.

- Utilitzar les imatges i les representacions cartogràfiques per identificar, localitzar i explicar objectes i fets geogràfics, i la seva distribució a diferents escales, amb especial atenció al territori espanyol i molt concretament a les Illes Balears.

- Comprendre els elements tècnics bàsics que caracteritzen les manifestacions artístiques en la seva realitat social i cultural per valorar i respectar el patrimoni natural, històric, cultural i artístic, assumint la responsabilitat que suposa la seva conservació i apreciar-lo com a recurs per a l'enriquiment individual i col·lectiu.

- Realitzar tasques en grup i participar en debats amb una actitud constructiva, crítica i tolerant, fonamentant adequadament les opinions i valorant el diàleg com una via necessària per a la solució dels problemes humans i socials.

- Conèixer el funcionament de les societats democràtiques, apreciand els seus valors i bases fonamentals, així com els drets i llibertats com un èxit irrenunciable i una condició necessària per a la pau, denunciant actituds i situacions discriminatòries i injustes i mostrant-se solidari amb els pobles, grups socials i persones privats dels seus drets o dels recursos econòmics necessaris.

2.2.- CONTINGUTS, CRITERIS D'AVUACIÓ I ESTÀNDARS D'APRENTATGE AVALUABLES

BLOC 1. EL SEGLE XVIII A EUROPA FINS AL 1789

Continguts :

El segle XVIII a Europa: del feudalisme a l'absolutisme i al parlamentarisme de les minories. França, Anglaterra i Espanya.
L'art i la ciència a Europa als segles XVII i XVIII.

Criteris d'avaluació / Estàndards d'aprenentatge avaluables

1. Explicar el sentit polític, social i econòmic de l'Antic Règim.
 - 1.1. Distingeix conceptes històrics com Antic Règim i Il·lustració
2. Conèixer els avenços de la revolució científica des dels segles XVII i XVIII.
 - 2.1. Valora els avenços científics i l'aplicació d'aquests avenços a la vida diària i contextualitza el paper dels científics a la seva època.

- 2.2. Comprèn les implicacions de l'empirisme i el mètode científic en diverses àrees.
3. Conèixer l'abast de la Il·lustració com a nou moviment cultural i social a Europa i a Amèrica.
 - 3.1. Descriu les característiques de la cultura de la Il·lustració i quines implicacions té en algunes monarquies.
 - 3.2. Diferencia l'absolutisme del parlamentarisme a través de l'anàlisi de diferents textos.

BLOC 2. L'ERA DE LES REVOLUCIONS LIBERALS

Continguts :

Les revolucions burgeses al segle XVIII.
La Revolució Francesa.
Les revolucions liberals i la Restauració al segle XIX a Europa i Amèrica: processos unificadors i independentistes. Els nacionalismes.

Criteris d'avaluació / Estàndards d'aprenentatge avaluables

1. Identificar els principals fets de les revolucions burgeses als Estats Units, França, Espanya i Iberoamèrica.
 - 1.1. Redacta una narració sintètica amb els principals fets d'alguna de les revolucions burgeses del segle XVIII, amb explicacions de les causes que les provoquen i valorant-ne els pros i els contres.
2. Comprendre l'abast i les limitacions dels processos revolucionaris del segle XVIII.
 - 2.1. Discuteix les implicacions de la violència amb diversos tipus de fonts.
3. Identificar els principals fets de les revolucions liberals a Europa i a Amèrica.
 - 3.1. Redacta una narració sintètica amb els principals fets d'alguna de les revolucions burgeses de la primera meitat del segle XIX, amb explicacions de les causes que les provoquen i valorant-ne els pros i els contres.
4. Comprovar l'abast i les limitacions dels processos revolucionaris de la primera meitat del segle XIX.
 - 4.1. Valora les raons dels revolucionaris per actuar com ho varen fer.
 - 4.2. Analitza fonts de diverses èpoques i reconeix el valor que tenen no tan sols com a informació, sinó també com a evidència per als historiadors

BLOC 3. LA REVOLUCIÓ INDUSTRIAL

Continguts :

La revolució industrial: des de la Gran Bretanya a la resta d'Europa.
La discussió sobre les característiques de la industrialització a Espanya i a les Illes Balears: èxit o fracàs?

Criteris d'avaluació / Estàndards d'aprenentatge avaluable

1. Descriure els fets rellevants de la revolució industrial i l'encadenament causal d'aquests fets.
 - 1.1. Analitza i compara la industrialització, en diferents escales temporals i geogràfiques, de diversos països d'Europa, Amèrica i Àsia.
2. Entendre el concepte de progrés i els sacrificis i els avenços que comporta.
 - 2.1. Analitza els pros i els contres de la primera revolució industrial a Anglaterra.
 - 2.2. Explica la situació laboral femenina i infantil a les ciutats industrials.
3. Analitzar els avantatges i els inconvenients de ser un país pioner en els canvis.
 - 3.1. Compara el procés d'industrialització a Anglaterra amb el dels països nòrdics.
4. Analitzar l'evolució dels canvis econòmics a Espanya i a les Illes Balears arran de la industrialització parcial del país.
 - 4.1. Especifica algunes repercussions polítiques dels canvis econòmics a Espanya.

BLOC 4. L'IMPERIALISME DEL SEGLE XIX I LA PRIMERA GUERRA MUNDIAL

Continguts:

L'imperialisme al segle XIX: causes i conseqüències. La Gran Guerra (1914-1919) o Primera Guerra Mundial.
La Revolució Russa.
Les conseqüències de la signatura de la pau.
La ciència i l'art al segle XIX a Europa, Amèrica i Àsia.

Criteris d'avaluació / Estàndards d'aprenentatge avaluable

1. Identificar les potències imperialistes i el repartiment del poder econòmic i polític al món al darrer quart del segle XIX i al principi del XX.
 - 1.1. Explica raonadament que el concepte d'imperialisme

reflecteix una realitat que influirà en la geopolítica mundial i en les relacions econòmiques transnacionals.

1.2. Discuteix sobre l'eurocentrisme i la globalització.

2. Establir jerarquies causals (aspecte, escala temporal) de l'evolució de l'imperialisme.

2.1. Reconeix cadenes i interconnexions causals entre el colonialisme, l'imperialisme i la Gran Guerra de 1914.

3. Conèixer els principals esdeveniments de la Gran Guerra, les connexions amb la Revolució Russa i les conseqüències del Tractat de Versalles i dels altres tractats.

3.1. Diferencia els esdeveniments dels processos en una explicació històrica de la Primera Guerra Mundial.

3.2. Analitza el nou mapa polític d'Europa.

3.3. Descriu la derrota d'Alemanya des de la seva pròpia perspectiva i des de la perspectiva

dels aliats.

4. Esquematitzar l'origen, el desenvolupament i les conseqüències de la Revolució Russa.

4.1. Contrasta algunes interpretacions de l'abast de la Revolució Russa actuals i de l'època en què va tenir lloc.

5. Conèixer els principals avenços científics i tecnològics del segle XIX, conseqüència de les revolucions industrials.

5.1. Elabora un eix cronològic, diacrònic i sincrònic, amb els principals avenços científics i tecnològics del segle XIX.

6. Relacionar moviments culturals com el romanticisme en diferents àrees i reconèixer l'originalitat de moviments artístics com l'impressionisme, l'expressionisme i altres ismes a Europa.

6.1. Comenta analíticament quadres, escultures i exemples arquitectònics de l'art del segle XIX.

6.2. Compara moviments artístics europeus i asiàtics.

BLOC 5. L'ÈPOCA D'ENTREGUERRES (1919-1945)

Continguts :

La difícil recuperació d'Alemanya.

El feixisme italià.

El crac del 1929 i la Gran Depressió.

El nazisme alemany.

La II República a Espanya.

La Guerra Civil espanyola.

Criteris d'avaluació / Estàndards d'aprenentatge avaluable

1. Conèixer i comprendre els esdeveniments, les fites i els processos més importants del període d'entreguerres, o les dècades 1919-1939, especialment a Europa.

- 1.1. Analitza interpretacions diverses de fonts històriques i historiogràfiques de procedència diferent.
- 1.2. Relaciona algunes qüestions concretes del passat amb el present i les possibilitats del futur, com l'abast de les crisis financeres del 1929 i del 2008.
- 1.3. Discuteix les causes de la lluita pel sufragi de la dona.
2. Estudiar les cadenes causals que expliquen la jerarquia causal en les explicacions històriques sobre aquesta època i com es connecten amb el present.
 - 2.1. Explica les principals reformes durant la II República espanyola i les reaccions a aquestes reformes.
 - 2.2. Explica les causes de la Guerra Civil espanyola en el context europeu i internacional.
3. Analitzar què va conduir a l'apogeu dels feixismes a Europa.
 - 3.1. Explica diversos factors que varen fer possible l'apogeu del feixisme a Europa

BLOC 6. LES CAUSES I LES CONSEQÜÈNCIES DE LA SEGONA GUERRA MUNDIAL (1939-1945)

Continguts :

Esdeveniments previs a l'esclat de la guerra: expansió nazi i apaivagament.
 De guerra europea a guerra mundial.
 L'Holocaust.
 La nova geopolítica mundial: Guerra Freda i plans de reconstrucció postbèlica.
 Els processos de descolonització a Àsia i a Àfrica.

Criteris d'avaluació/ Estàndards d'aprenentatge avaluable

1. Conèixer els principals fets de la Segona Guerra Mundial.
 - 1.1. Elabora una narració explicativa de les causes i les conseqüències de la Segona Guerra Mundial en diferents nivells temporals i geogràfics.
2. Entendre el concepte de guerra total.
 - 2.1. Reconeix la jerarquia causal (més o menys importància d'unes causes segons les diferents narratives).
3. Diferenciar les escales geogràfiques en aquesta guerra: europea i mundial.
 - 3.1. Interpreta per què va acabar abans la guerra "europea" que la "mundial".
 - 3.2. Situa les fases del conflicte en un mapa.
4. Entendre el context en el qual es va desenvolupar l'Holocaust durant la guerra europea i les conseqüències que va tenir.
 - 4.1. Reconeix la significació de l'Holocaust en la història mundial.
5. Organitzar els fets més importants de la descolonització de postguerra al segle XX.
 - 5.1. Descriu els fets més rellevants del procés de descolonització.
6. Comprendre els límits de la descolonització i de la independència en un món desigual.
 - 6.1. Distingeix contextos diferents del mateix procés; per exemple, l'Àfrica subsahariana (1950-60) i l'Índia (1947).

BLOC 7. L'ESTABILITZACIÓ DEL CAPITALISME I L'AÏLLAMENT

ECONÒMIC DEL BLOC SOVIÈTIC

Continguts :

Evolució de l'URSS i els seus aliats.
Evolució dels Estats Units i els seus aliats; l'estat del benestar a Europa.
La dictadura de Franco a Espanya i a les Illes Balears.
La crisi del petroli (1973).

Criteris d'avaluació/ Estàndards d'aprenentatge avaluable

1. Entendre els avenços econòmics dels règims soviètics i els perills del seu aïllament intern, així com els avenços econòmics de l'estat del benestar a Europa.
 - 1.1. Explica alguns dels conflictes de l'època de la Guerra Freda emprant fonts històriques i historiogràfiques.
 - 1.2. Explica els avenços de l'estat del benestar a Europa.
 - 1.3. Reconeix els canvis socials derivats de la incorporació de la dona a la feina com a assalariada.
2. Comprendre el concepte de guerra freda en el context posterior al 1945 i les relacions entre els dos blocs: EUA i URSS.
 - 2.1. Descriu les conseqüències de la guerra del Vietnam.
3. Explicar les causes de l'establiment d'una dictadura a Espanya després de la Guerra Civil i com va anar evolucionant aquesta dictadura del 1939 al 1975.
 - 3.1. Coneix la situació de la postguerra i la repressió a Espanya i les diferents fases de la dictadura de Franco.
 - 3.2. Discuteix com s'entén a Espanya i a Europa el concepte de memòria històrica.
4. Comprendre el concepte de crisi econòmica i la repercussió mundial que té en un cas concret.
 - 4.1. Compara la crisi energètica del 1973 amb la financera del 2008.

BLOC 8. EL MÓN RECENT ENTRE ELS SEGLES XX I XXI

Continguts :

Les diferents formes econòmiques i socials del capitalisme al món.
L'ensorrament dels règims soviètics i les conseqüències que se'n deriven.
La transició política a Espanya: de la dictadura a la democràcia (1975-1982).
El camí cap a la Unió Europea: de la unió econòmica a una futura unió política supranacional.

Criteris d'avaluació/ Estàndards d'aprenentatge avaluable

1. Interpretar processos de canvis econòmics, socials i polítics mundials a mitjà termini.
 - 1.1. Interpreta el renaixement i el declivi de les nacions al nou mapa polític europeu

d'aquesta època.

1.2. Comprèn els pros i els contres de l'estat del benestar.

2. Conèixer les causes i les conseqüències immediates de l'ensorrament de l'URSS i altres règims soviètics.

2.1. Analitza diversos aspectes (polítics, econòmics, culturals) dels canvis produïts després de l'ensorrament de l'URSS.

3. Conèixer els principals fets que varen conduir al canvi polític i social a Espanya després del 1975 i valorar diferents interpretacions d'aquest procés.

3.1. Compara interpretacions diverses sobre la Transició espanyola dels anys setanta i de l'actualitat.

3.2. Enumera i descriu algunes de les principals fites que varen donar lloc al canvi en la societat espanyola de la Transició: coronació de Joan Carles I, Llei per a la reforma

política de 1976, Llei d'amnistia de 1977, obertura de Corts Constituents, aprovació de la Constitució del 1978, primeres eleccions generals, creació de l'Estat de les autonomies, etc.

3.3. Analitza el problema del terrorisme a Espanya durant aquesta etapa (ETA, GRAPO, Terra Lliure, etc.): gènesi i història de les organitzacions terroristes, aparició dels primers moviments associatius en defensa de les víctimes, etc.

4. Entendre l'evolució de la construcció de la Unió Europea.

4.1. Discuteix sobre la construcció i el futur de la Unió Europea.

BLOC 9. LA REVOLUCIÓ TECNOLÒGICA I LA GLOBALITZACIÓ AL FINAL DEL SEGLE XX I PRINCIPI DEL XXI

Continguts :

La globalització econòmica, les relacions interregionals al món, els focus de conflicte i els avenços tecnològics.

Criteris d'avaluació/ Estàndards d'aprenentatge avaluable

1. Definir el concepte de globalització i identificar-ne alguns factors.

1.1. Cerca notícies a la premsa d'algun sector amb relacions globalitzades i elabora arguments a favor i en contra.

2. Identificar alguns dels canvis fonamentals que suposa la revolució tecnològica.

2.1. Analitza algunes idees de progrés i de retrocés en la implantació de les tecnologies de la informació i la comunicació en diferents àmbits geogràfics.

3. Reconèixer l'impacte local, regional, nacional i global d'aquests canvis, preveure possibles escenaris més o menys desitjables relacionats amb qüestions mediambientals transnacionals i discutir les noves realitats de l'espai globalitzat.

3.1. Crea continguts que inclouen recursos com textos, mapes i gràfics per presentar algun aspecte conflictiu de les condicions socials del procés de globalització.

BLOC 10. LA RELACIÓ ENTRE EL PASSAT, EL PRESENT I EL FUTUR A TRAVÉS DE LA HISTÒRIA I LA GEOGRAFIA

Continguts :

La relació entre el passat, el present i el futur a través de la història i la geografia

Criteris d'avaluació/ Estàndards d'aprenentatge avaluable

1. Reconèixer que el passat “no és mort i enterrat”, sinó que determina el present i els diversos possibles futurs i espais o hi influeix.
 - 1.1. Planteja possibles beneficis i desavantatges per a les societats humanes i per al medi natural d'algunes conseqüències de l'escalfament global, com el desgel del Bàltic.
 - 1.2. Valora com una Europa en guerra durant el segle XX pot arribar a una unió econòmica i política al segle XXI.
 - 1.3. Compara, en un aspecte o en diversos, les revolucions industrials del segle XIX amb la revolució tecnològica de final del segle XX i principi del XXI.

2.3.- CONTRIBUTIÓ A L'ASSIGNATURA AL DESENVOLUPAMENT DE LES COMPETÈNCIES BÀSIQUES

Comunicació lingüística

- Adquisició del lèxic adequat mitjançant la pràctica de l'oralitat i l'escriptura a l'aula.
- Resolució de problemes que inclouen aplicar destreses comunicatives a l'hora de llegir, escriure, parlar, escoltar i conversar.
- Adquisició d'habilitats vinculades al tractament de la informació a través de la producció de textos electrònics.
- Utilització del diàleg, mitjançant debats, com a eina per a la convivència, la resolució de conflictes i el desenvolupament de les capacitats afectives.

Competència matemàtica i competències bàsiques en ciència i tecnologia

- Utilització d'eines matemàtiques (magnituds, percentatges, taxes, escales) per analitzar i descriure gràfics, fer càlculs i elaborar i interpretar mapes.
- Aplicació del mètode científic en tasques en les quals es duen a terme observacions, s'estableixen hipòtesis i s'extreuen conclusions, amb l'objectiu de prendre decisions i adquirir disciplina, rigor, paciència, risc i responsabilitat.
- Coneixement de la història de la Terra i dels processos que han originat la configuració que té actualment.
- Relació dels sabers geològics amb la producció agrícola, ramadera, marítima, minera i industrial.
- Associació de l'aparició de noves tecnologies i avenços científics a la millora de les condicions de vida al llarg de la història.
- Implicació en l'ús raonable dels recursos naturals, així com en la conservació del medi ambient.

- Valoració crítica de l'impacte de les activitats humanes sobre el medi físic.

Competència digital

- Coneixement i ús de diferents motors de cerca i bases de dades a fi de triar el més adequat a les pròpies necessitats.
- Ús de les tecnologies de la informació i la comunicació per cercar, obtenir i processar informació de manera crítica; és a dir, per comparar-la, avaluar-ne la fiabilitat i l'adequació i transformar-la en coneixement.
- Creació de continguts digitals en diversos formats (text, àudio, vídeo, imatges) utilitzant els programes o les aplicacions que s'adapten millor a les tasques.
- Respecte dels principis ètics en l'ús de les fonts informàtiques i reconeixement dels riscos associats a l'ús de recursos en línia i l'addicció a determinats aspectes de la tecnologia digital.
- Demostració d'una actitud activa, crítica i realista cap a les tecnologies i valoració de les fortaleses i les debilitats que presenten.
- Motivació per aprendre a emprar les tecnologies i per millorar-ne l'ús.

Aprendre a aprendre

- Coneixement dels processos per al propi aprenentatge partint del que sap, del que desconeix, del que és capaç d'aprendre i del que li interessa.
- Obtenció d'estratègies de planificació per resoldre una tasca (pensar abans d'actuar), supervisar el propi treball (analitzar el curs i ajustar el procés) i avaluar els resultats obtinguts (consolidar l'aplicació del pla si ha donat bons resultats o modificar-lo si els resultats no han estat bons).
- Ús de la motivació i la confiança per aconseguir sentir-se protagonista del procés i el resultat de l'aprenentatge a partir de metes realistes.
- Ús i aplicació de nous coneixements gràcies a la curiositat per aprendre a partir d'experiències vitals prèvies.

Competències socials i cíviques

- Comprensió i anàlisi crítica dels diferents codis de conducta de les societats a través de l'estudi de la història i la geografia humana.
- Identificació de conceptes ètics relatius a la igualtat, la no-discriminació, la democràcia i els drets humans en l'organització social, política i econòmica d'Espanya, d'Europa i del món.
- Comprensió dels processos socials i culturals de caràcter migratori en un món globalitzat.
- Organització de debats en els quals es respectin les diferències i se superin els prejudicis, a fi de manifestar solidaritat i participar en la presa de decisions de forma democràtica.

Sentit d'iniciativa i esperit emprenedor

- Elaboració de projectes mostrant creativitat i imaginació a l'hora de planificar-los, analitzar-los, organitzar-los i gestionar-los, tant de forma individual com col·lectiva dins un equip.
- Utilització de debats sobre temes de geografia i història per saber comunicar-se, presentar idees i negociar de manera argumentada.
- Adquisició de pensament crític i de sentit de responsabilitat

Consciència i expressions culturals

- Coneixement, comprensió i valoració de les diferents manifestacions culturals i artístiques com a font d'enriquiment i gaudi personal i consideració d'aquestes manifestacions com a part de la riquesa i el patrimoni dels pobles.
- Aplicació de diferents habilitats perceptives i comunicatives i de pensament, sensibilitat i sentit estètic per comprendre i valorar les obres artístiques i les manifestacions culturals i gaudir-ne.
- Identificació de la relació entre manifestacions artístiques i culturals i societat, la qual cosa implica prendre consciència de l'evolució del pensament, dels corrents estètics, de les modes i dels gusts.
- Respecte per la diversitat cultural i el diàleg entre cultures i societats.
- Gaudi, valoració crítica i promoció de la conservació del patrimoni cultural i artístic com a resultat de l'evolució de les diferents cultures i demostració d'interès, estimació i respecte per aquest patrimoni.
- Potenciació de la iniciativa, la creativitat i la imaginació mitjançant la realització de tasques que suposin recreació, innovació i transformació.
- Promoció de la participació en activitats culturals de l'entorn immediat, la qual cosa implica comportaments favorables a la convivència.

2.4.-PROCEDIMENTS D'AVALUACIÓ I QUALIFICACIÓ

Proves escrites: 70%

Procediments:20% (tasca diària, quadern, treballs, sortides)

Actitud: 10% (participació a classe, puntualitat, comportament)

RECUPERACIÓ:

La nota mitjana dels exàmens ha de ser 3. Si es suspèn una avaluació aquesta es recuperarà de manera global a final de cada avaluació o al mes de juny. Es podrà recuperar l'assignatura a la convocatòria extraordinària de Setembre.

Es superarà l'assignatura si l'alumne aprova com a mínim dos avaluacions i no abandona

MAI l'assignatura. Igualment, es podrà recuperar l'assignatura a la convocatòria extraordinària de Setembre(nota mínima del examen 3). L'examen contarà un 70% i les tasques un 30%.

2.5.- SEQÜENCIACIÓ I TEMPORALITZACIÓ DELS CONTINGUTS

Primera Avaluació

Tema 1: S.XVIII: la crisi de l'Antic Règim

Tema 2: Liberalisme i nacionalisme

Tema 3: La industrialització de les societats europees. La industrialització a Espanya.

Tema 4: Espanya: Liberalisme i nacionalisme

Tema 5: L'Espanya del s. XIX

Segona Avaluació

Tema 6: L'Època de l'imperialisme

Tema 7: L'art del segle XIX

Tema 8: Període d'entreguerres (1919-1939)

Tema 9: Temps de confrontació a Espanya (1902-1939)

Tema 10: La 2a guerra Mundial i les seves conseqüències

Tercera Avaluació

Tema 11:Un món bipolar

Tema 12:Espanya; Franquisme i democràcia

Tema 13: Unió Europea

Tema 14: El món actual

Tema 15: L'art del segle XX

3.- METODOLOGIA.

El procés d'ensenyament–aprenentatge dels nostres alumnes sempre partirà dels pre-conceptes que tinguin sobre el tema a tractar. Per tal motiu el professor procurarà sempre presentar cada una de les unitats didàctiques programades, assenyalant el propòsit de la mateixa i procurant incentivar la seva curiositat i interès cap al tema. Procurarà també que aquestes unitats didàctiques segueixin sempre el mateix model de disseny ja que això ajudarà a l'alumnat a millorar els seus hàbits d'estudi i la seva seguretat en el treball. Així mateix, sempre que sigui possible es partirà del coneixement de l'entorn, fet pel qual la geografia local serà una constant al llarg del desenvolupament del curs.

Les unitats didàctiques programades pel professor s'estructuraran entorn de diferents tipus d'activitats:

Activitats de coneixements previs o d'introducció, acompanyaran a la presentació del professor de cada unitat. Es pretén veure quin és el punt de partida de l'alumnat. Procurarem presentar unes activitats i uns recursos didàctics variats tant en llenguatges emprats i processos mentals implicats (deducció, inducció, comparació,...) com en dinàmiques de treball previstes (individual, petit grup o en gran grup).

Activitats de desenvolupament i consolidació de continguts.

Inclourà les activitats o la feina del professor i les activitats de l'alumnat, així com el treball a l'aula i a casa seva.

Pel que fa al professor serà l'encarregat de dinamitzar les classes i motivar els alumnes. Es servirà sovint de les estratègies expositives o de transmissió de nous coneixements, procurant però fer-ho d'una manera significativa i a partir d'allò que l'alumnat ja coneix, és tracta de servir-se del que saben i aprofitar-ho per assolir nous coneixements. Procurarem que aquesta explicació no sigui mai excessiva, complementant-la amb altres tipus de tasques dins l'aula. Procurarem fugir en la mesura de les nostres possibilitats de la tradicional lliçó magistral en què el professor era un simple transmissor de conceptes i l'alumnat uns simples espectadors o receptors passius., cosa aquesta que entra en contradicció amb la línia metodològica actuals basades en la teoria, ja apuntada, de l'aprenentatge significatiu. Dedicarà també el professor una part de les sessions a la correcció i control de totes les activitats encomanades. Com és lògic el professor serà l'encarregat de dissenyar i repartir als alumnes les activitats a desenvolupar (**dossier d'activitats**) incloses totes les activitats de síntesi i d'avaluació. L'alumnat treballarà en dos àmbits o espais diferenciats: dins l'aula i a casa seva. A dins l'aula procurarem treballar-hi tots aquells aspectes i activitats on l'ajuda del professorat i l'interacció entre els companys sigui necessària. A casa seva hi realitzaran aquelles tasques més mecàniques i senzilles, les més creatives i les d'ampliació, que requereixen de més tranquil·litat, concentració i adaptació a cada individu. També es faran a casa totes aquelles que no es poden fer dins l'escola com un petit projecte d'investigació, una enquesta, etc.

Activitats d'ampliació i de reforç

A cada unitat didàctica s'inclouran diferents activitats de reforç i d'ampliació amb la finalitat d'atendre la diversitat i els diferents ritmes d'aprenentatge del nostre alumnat.

Activitats complementàries i extraescolars.

No abusarem massa d'elles, una per trimestre. Bàsicament s'intentarà, dur a terme una o dues sortides anuals relacionades amb les unitats didàctiques treballades. També procurarem aprofitar totes aquelles activitats puntuals, organitzades per entitats culturals diverses que tinguin lloc durant el curs escolar i puguin resultar d'interès (exposicions, pel·lícules,... Finalment procurarem participar en les activitats interdisciplinars que es celebrin a l'institut al llarg del curs escolar (diades relacionades amb un tema transversal, celebració amb activitats d'un final de trimestre, etc.)

Les sortides del primer cicle seran:

4.- SORTIDES I ACTIVITATS

1r ESO	
1r Trimestre	Sortida per el municipi de Son Servera per conèixer la seva història
2n Trimestre	Visita al talaiot de S'Illot
3r Trimestre	Visita a Son Real

 2n ESO	
1r Trimestre	Sortida per el municipi de Son Servera per conèixer la seva història.
2n Trimestre	
3r Trimestre	Visita a Valldemossa : Ermita i Cartoixa.

3r ESO	
1r Trimestre	
2n Trimestre	
3r Trimestre	Gimcana per descobrir Palma.

4t ESO	
1r Trimestre	
2n Trimestre	Visita els jutjats
3r Trimestre	

5.- MATERIALS I RECURSOS

Aquest material s'utilitzarà al llarg de tot el curs i, de manera general a totes les unitats didàctiques, per la qual cosa no serà necessari assenyalar-lo a cada unitat:

DE L'ALUMNAT: Llibres de texts: AADD, GH *Geografia i Història 1r ESO* i *Nou Cives 2 i 4. Ciències socials. Illes Balears*. Ed. Vicens Vives.

Els alumnes de 3r d'ESO fan servir el material preparat pel professor.

DELS PROFESSORS: llibre de text de l'alumnat, guia didàctica, llibres de consulta, dossier d'activitats generals, d'ampliació i de reforç, mapes muts, atlas, mapes murals, fotografies, globus terraquí, llistat d'adreces útils de la web referents a l'àrea...

Aparells i instal·lacions

- **Aula:** s'utilitzarà l'aula del grup per a les sessions i per la majoria d'activitats
- **Canó de projecció i ordinador portàtil:** les aules tenen connexió a la xarxa per si s'ha de

veure algun tipus d'informació procedent d'internet. El canó de projecció permetrà la visió de diferents imatges. El departament disposa d'un ordinador portàtil i un canó de projecció.

- **Aula d'informàtica:** el centre té tres aules d'informàtica, que es poden usar per fer recerques a la xarxa o dur a terme activitats virtuals. És necessari fer la reserva d'aula i s'ha de tenir en compte la disponibilitat d'hores per poder-hi anar. S'utilitzarà a determinades unitats didàctiques.

- **DVD/vídeo**

- **Prensa:** s'usarà per comentar alguna notícia o per cercar informació.

- **CD**

- **Ús de les Pissarres Digitals Interactives.**

- **Ús de l'Edmodo**

6.- ÚS ADEQUAT DE LES TECNOLOGIES DE LA INFORMACIÓ I LA COMUNICACIÓ (TIC)

La renovació dels mètodes educatius han demostrat que la utilització del llibre i el professor com a úniques fonts d'informació són insuficients.

L'ensenyament de les Ciències Socials ha d'agafar consciència que avui en dia l'alumnat és més receptiu als nous llenguatges de comunicació que han entrat en els darrers anys dins les nostres vides. Per això es fa necessària la incorporació i aprofitament de les noves tecnologies de la informació. Avui no podem imaginar un futur on les noves generacions s'eduquin d'esquena a aquesta nova realitat desconeixent l'internet, el correu electrònic, les càmeres digitals i els nous sistemes de comunicació. El professor ha d'aprofitar aquestes noves tecnologies i orientar l'alumnat perquè li serveixin com a font d'aprenentatge i no només de diversió. La classe de Socials s'hauria d'anar omplint d'aparells (reproductors de CDs, projectors, DVDs, vídeos, etc) i poc a poc l'aula d'informàtica ha de ser una realitat en tots els centres escolars.

La importància de la informàtica a la societat actual és un fet. Pot ser un element motivador per a l'alumnat, i a la vegada té moltes d'aplicacions pràctiques a la classe de Socials possibilita el treball en equip, permet una millor presentació dels treballs i dur a terme tasques i activitats d'autoaprenentatge, realitzar petites investigacions en xarxa, intercanviar informacions, etc.

Intentarem a cada unitat didàctica utilitzar aquests recursos per tal de fer més atractius els continguts. La nostra intenció és integrar al màxim aquest tipus de tecnologies i ho farem a partir de les següents consideracions:

- Procurarem organitzar algunes activitats al llarg del curs a l'aula d'informàtica, generalment

al final d'algunes, no totes, unitats didàctiques.

- Lliurarem als alumnes un llistat de direccions de pàgines web relacionades i aprofitables per l'assignatura i de tan en tan els proposarem que recerquin alguna informació en elles.
- Fomentarem la utilització del Messenger i el correu electrònic per a compartir informació, destinat sobretot als alumnes de diferents localitats que la realitat del nostre centre imposa.
- El professor disposarà d'una adreça de correu electrònic per a resoldre dubtes i a la vegada fomentar aquests nous sistemes de comunicació.
- Ús de la plataforma digital Edmodo per compartir en xarxa el material didàctic
- Per aquells alumnes que no disposin de les noves tecnologies a casa seva, el departament i el centre posarà a la seva disposició l'accés a aquestes.

7.. MESURES D'ATENCIÓ A LA DIVERSITAT

La realitat de l'aula, com ja hem apuntat anteriorment difícilment serà homogènia, per tant ens veurem obligats a atendre la diversitat en tota la seva amplia gamma de possibilitats : nouvinguts, alumnes procedents de famílies amb alguns tipus de problemes o des-estructurades, alumnes amb altes capacitats i alumnes amb necessitats educatives especials.

En alguns casos ens veurem amb la necessitat d'aplicar **adaptacions curriculars** que partiran de la informació facilitada pel departament d'orientació, les adaptacions curriculars es faran sempre segons les necessitats específiques de cada alumne. Per a cada cas es seleccionaran els continguts, i es modificaran els elements curriculars necessaris, adaptant-los a les necessitats de cada alumne, a partir dels objectius i continguts mínims seleccionats pel departament.

Per aquells alumnes que no són de NEE però que els consta seguir el ritme de classe, o bé per aquells que tenen un ritme d'aprenentatge més ràpid, es farà una planificació d'activitats de reforç i/o ampliació.

Quan les adaptacions siguin significatives hem de procurar deixar constància escrita de tot el treball adaptat i actuar d'acord amb les directrius marcades pel departament d'orientació.

En cas de tenir un alumne altes capacitats es pot plantejar la possibilitat de dur a terme un programa d'acceleració curricular sempre d'acord amb les famílies i el dictamen positiu del departament d'orientació.

Per nosaltres les mesures d'atenció a la diversitat es reflectiran majoritàriament en les activitats de reforç i d'ampliació que el professor proposarà en totes les unitats didàctiques que es treballaran durant el curs.

En molts de casos el professor prendrà les mesures ordinàries que consideri oportunes segons la realitat que l'alumnat reclami: situar l'alumnat a les primeres files, vora un company que el pugui ajudar..

8.- TEMES TRANSVERSALS

Els temes o eixos transversals han d'impregnar tot el currículum fent connexions contínues i referències a ells des de cada una de les àrees curriculars. Aleshores, les Ciències Socials esdevenen una àrea d'especial rellevància en aquest sentit ja que els temes que tracten solen ser molt idonis i fins i tot es solapen directament amb molts dels temes transversals.

Davant això la nostra àrea esdevé idònia per omplir i tractar aquesta part del currículum.

Per fer-ho procurarem que els professors elaborin una relació dels principals temes

transversals que guarden relació amb la temàtica treballada amb les qüestions que poden ser tractades i finalment s'optarà per aquells que ens semblin més adients a les necessitats del grup classe i també per aquells que siguin de màxima actualitat.

També des de la nostra àrea participarem en les celebracions i diades que el centre o qualsevol altre departament organitzi.

9.- FOMENT DE LA LECTURA

Durant tota l'etapa de Secundària Obligatoria, des de l'àrea de Ciències Socials es prestarà una atenció especial a la comprensió lectora i es treballaran molt les qüestions relacionades amb l'adquisició i ampliació de nou vocabulari. També es procurarà fer llegir els alumnes de forma

habitual dins classe. Finalment es fomentarà l'ús raonat dels continguts a partir de les lectures que es faran a classe i casa.

10.- CORRECCIÓ GRAMATICAL I ORTOGRÀFICA

Durant el curs 2015/16 es posen en marxa unes mesures per frenar les errades gramaticals i ortogràfiques. S'ha articulat el següent sistema:

- Pel que fa als alumnes de **1^r i 2ⁿ d'ESO** a partir de la falta número 11 es descomptarà per falta 0'1 punts fins a un màxim d'1 punt. (10 faltes).
- En quant als alumnes de **3^r i 4^t d'ESO** a partir de la falta número 6 es descomptarà 0'1 fins a un màxim d'1 punt (10 faltes).
- La mateixa falta compta una sola vegada.
- Es tindrà una consideració especial a fi de curs a aquells alumnes que s'hagin esforçat durant el curs i no hagin comès errades gramaticals i ortogràfiques i el professor podrà incrementar la nota final dels alumnes.

II. PROGRAMACIÓ DE LES MATERIES DE BATXILLERAT IMPARTIDES PEL DEPARTAMENT DE GEOGRAFIA I HISTÒRIA.

1. BATXILLERAT

1.1. HISTÒRIA DEL MÓN CONTEMPORANI

1.1.1.- OBJECTIUS ESPECÍFICS

L'ensenyament de la història del món contemporani al primer curs del batxillerat té els objectius següents:

1. Identificar els principals processos i els esdeveniments històrics més rellevants del món contemporani, situar-los en el temps i en l'espai i assenyalar la importància que tenen en relació amb fets del present.
2. Reconèixer els components econòmics, socials, polítics, tecnològics i culturals que caracteritzen els esdeveniments històrics, així com els trets més significatius, les relacions que mantenen i els factors que els han conformat.
3. Conèixer les coordenades internacionals a escala europea i mundial dels segles XIX i XX per entendre les relacions entre els estats durant aquesta època i les implicacions que suposen.
4. Analitzar les situacions i els problemes del present des d'una perspectiva global, considerant tant els seus orígens com les relacions d'interdependència que mantenen.
5. Valorar positivament els conceptes de democràcia, llibertat i solidaritat enfront dels problemes socials actuals, assumir el compromís de defensar els valors que representen i combatre les situacions de discriminació i injustícia, especialment les que es relacionen amb els drets humans i la pau.

6. Concebre la història com a disciplina científica i l'anàlisi històrica com un procés en constant reconstrucció d'acord amb les necessitats de la societat i utilitz aquest coneixement per argumentar les pròpies idees, revisar-les de manera crítica i contrastar-les amb noves informacions a fi de corregir estereotips i prejudicis.

7. Elaborar hipòtesis de treball dels processos històrics estudiats procedents de tot tipus de fonts: la pròpia realitat, les fonts històriques, els mitjans de comunicació i les tecnologies de la informació i la comunicació.

8. Saber comunicar les tasques elaborades i les conclusions obtingudes amb un llenguatge correcte i utilitzant el vocabulari i la terminologia històrica adequats.

9. Planificar i elaborar breus treballs d'indagació, síntesi o iniciació a la recerca històrica, en grup o individualment, en què es puguin emprar les diferents fonts primàries i secundàries i valorar el paper de les fonts i els diferents enfocaments utilitzats pels historiadors.

10. Saber analitzar la successió de fets i la possible simultaneïtat d'aquests mitjançant el domini de la cronologia i el temps històric.

1.1.2.- CONTINGUTS, CRITERIS D'AVUACIÓ I ESTÀNDARS D'APRENTATGE AVALUABLES

Bloc 1. L'ANTIC RÈGIM

Continguts

1. La crisi de l'antic règim

Trets de l'Antic Règim.

Transformacions a l'Antic Règim: economia, població i societat.

Revolucions i parlamentarisme a Anglaterra.

El pensament de la Il·lustració.

Relacions internacionals: l'equilibri europeu.

Manifestacions artístiques del moment.

Criteris d'avaluació / Estàndards d'aprenentatge avaluable

1. Definir els trets de l'Antic Règim i descriure'n els aspectes demogràfics, econòmics, polítics, socials i culturals.

1.1. Extreure els trets de l'Antic Règim d'un text proposat que els contingui.

1.2. Obté i selecciona informació escrita i gràfica rellevant, utilitzant fonts primàries o secundàries, relativa al'Antic Règim.

2. Distingir les transformacions a l'Antic Règim i enumerar les que afecten l'economia, la població i la societat.

2.1. Classifica els trets de l'Antic Règim en aspectes demogràfics, econòmics, polítics, socials i culturals.

2.2. Explica les transformacions de l'Antic Règim que afecten l'economia, la població i la societat.

2.3. Analitza l'evolució dels trets de l'Antic Règim del segle XVII i el segle XVIII.

3. Explicar el parlamentarisme anglès del segle XVII, resumir les característiques essencials del sistema i valorar el paper de les revolucions per assolir les transformacions necessàries per aconseguir-lo.

3.1. Descriu les característiques del parlamentarisme anglès a partir de fonts

històriques.

3.2. Descriu les revolucions angleses del segle XVII com a formes que promouen el canvi polític de l'Antic Règim.

4. Relacionar les idees de la Il·lustració amb el liberalisme de començament del segle XIX i establir elements de coincidència entre ambdues ideologies.

4.1. Enumera i descriu les idees de la Il·lustració i les idees del liberalisme de començament del segle XIX.

5. Descriure les relacions internacionals de l'Antic Règim i demostrar la idea d'equilibri europeu.

5.1. Situa a mapes d'Europa els diversos països o regnes segons els conflictes en què intervenen.

6. Diferenciar manifestacions artístiques de l'Antic Règim i seleccionar-ne les obres més destacades.

6.1. Distingeix i caracteritza obres d'art del rococó.

7. Esquematitzar els trets de l'Antic Règim utilitzant diferents tipus de diagrames.

7.1. Elabora mapes conceptuals que expliquen els trets característics de l'Antic Règim.

8. Utilitzar el vocabulari històric amb precisió i inserir-lo en el context adequat.

8.1. Estableix les semblances i les diferències entre les idees de la Il·lustració i el

liberalisme de començament del segle XIX.

2.LES REVOLUCIONS INDUSTRIALS: CONSEQÜÈNCIES SOCIALS

Continguts

Revolució o revolucions industrials: característiques.

Transformacions tècniques i noves fonts d'energia.

Canvis deguts a la revolució industrial: transports, agricultura, població (migracions i el nou concepte de ciutat).

El protagonisme de la Gran Bretanya i l'extensió del procés d'industrialització a altres zones d'Europa. La industrialització extraeuropea.

L'economia industrial: pensament i primeres crisis.

El naixement del proletariat i l'organització de la classe obrera: orígens del sindicalisme i corrents de pensament. Els partits polítics obrers.

Criteris d'avaluació / Estàndards d'aprenentatge avaluable

1. Descriure les revolucions industrials del segle XIX i establir-ne els trets característics i les conseqüències socials.

1.1. Identifica les causes de la primera revolució industrial.

1.2. Explica raonadament l'evolució cap a la segona revolució industrial.

2. Obtenir i seleccionar informació de fonts bibliogràfiques o

en línia que permeti explicar les revolucions industrials del segle XIX.

2.1. Analitza comparativament i esquemàticament les dues revolucions industrials.

3. Identificar els canvis en els transports, l'agricultura i la població que varen influir en la revolució industrial del segle XIX o que en varen ser una conseqüència.

3.1. Assenyala els canvis socials més rellevants del segle XIX i els associa al procés de la revolució industrial.

3.2. Descriu la ciutat industrial britànica a partir d'un plànol.

3.3. Identifica en imatges els elements propis de la vida en una ciutat industrial del segle XIX.

4. Enumerar els països que varen iniciar la industrialització, localitzar-los adequadament i establir les regions en què es produeix aquest avenç.

- 4.1. Localitza en un mapa els països industrialitzats i les regions industrials corresponents.
- 5. Analitzar les característiques de l'economia industrial i els corrents de pensament tenen millorar la situació dels obrers del segle XIX.
 - 5.1. Compara els corrents de pensament social de l'època de la revolució industrial: socialisme utòpic, socialisme científic i anarquisme.
 - 5.2. Distingeix i explica les característiques dels diversos tipus d'associacionisme obrer.
- 6. Utilitzar el vocabulari històric amb precisió i inserir-lo en el context adequat.
 - 6.1. Explica les causes i les conseqüències de les crisis econòmiques i les possibles solucions a aquestes crisis a partir de fonts històriques.
 - 6.2. Analitza, a partir de fonts historiogràfiques, aspectes que expliquen el desenvolupament econòmic del sector industrial dels primers països industrialitzats.
 - 6.3. Comenta mapes que expliquen l'evolució de l'extensió de les xarxes de transport: ferrocarril, carreteres i canals.

BLOC 3. LA CRISI DE L'ANTIC RÈGIM

Continguts

El naixement dels Estats Units.

La Revolució Francesa de 1789: aspectes polítics i socials.

L'Imperi napoleònic.

El Congrés de Viena i l'absolutisme, i les revolucions liberals o burgeses de 1820, 1830 i 1848.

El nacionalisme: unificacions d'Itàlia i Alemanya.

Cultura i art: Europa entre el neoclassicisme i el romanticisme.

La independència de les colònies hispanoamericanes.

Criteris d'avaluació / Estàndards d'aprenentatge avaluable

- 1. Analitzar l'evolució política, econòmica, social, cultural i de pensament que caracteritza la primera meitat del segle XIX, i distingir els fets, els personatges i els símbols d'aquest període i enquadrar-los en cada una de les variables analitzades.
 - 1.1. Elabora eixos cronològics amb els esdeveniments de la primera meitat del segle XIX representats de forma diacrònica i sincrònica.
- 2. Descriure les causes i el desenvolupament de la independència dels Estats Units i establir-ne les causes més immediates i les etapes.
 - 2.1. Identifica jerarquies causals en la Guerra d'Independència dels Estats Units a partir de fonts historiogràfiques.
- 3. Explicar, a partir d'informació obtinguda a diferents fonts bibliogràfiques i a Internet, la Revolució Francesa de 1789, incloent-hi les causes, el desenvolupament i les conseqüències.
 - 3.1. Explica les causes de la Revolució Francesa de 1789.
 - 3.2. Explica esquemàticament el desenvolupament de la Revolució Francesa.
- 4. Identificar l'Imperi napoleònic, localitzar-ne l'expansió europea i establir-ne les conseqüències.
 - 4.1. Identifica en un mapa històric l'extensió de l'Imperi napoleònic.
- 5. Analitzar la transcendència per a Europa del Congrés de Viena i la restauració de

l'absolutisme i identificar les conseqüències que va tenir per als diversos països implicats.

5.1. Analitza les conclusions del Congrés de Viena i les idees que s'hi varen defensar i les relaciona amb les conseqüències que se'n varen derivar.

6. Identificar les revolucions burgeses de 1820, 1830 i 1848 i relacionar-ne les causes i el desenvolupament.

6.1. Compara les causes i el desenvolupament de les revolucions de 1820, 1830 i 1848.

7. Conèixer el procés d'unificació d'Itàlia i d'Alemanya a partir de l'anàlisi de fonts gràfiques i escrites.

7.1. Descriu i explica la unificació d'Itàlia i la d'Alemanya a partir de fonts gràfiques.

8. Descobrir les manifestacions artístiques de començament del segle XIX, obtenir informació de mitjans bibliogràfics o d'Internet relacionada amb aquestes manifestacions i presentar-la adequadament.

8.1. Estableix les característiques pròpies de la pintura, l'escultura i l'arquitectura del neoclassicisme i del Romanticisme a partir de fonts gràfiques.

9. Analitzar la independència d'Hispanoamèrica utilitzant fonts gràfiques.

9.1. Elabora un eix cronològic explicatiu de la independència de les colònies

hispanoamericanes al començament del segle XIX.

BLOC 4. LA DOMINACIÓ EUROPEA DEL MÓN I LA PRIMERA GUERRA MUNDIAL

Continguts

Evolució dels principals estats a Europa, Amèrica i Àsia:

L'Anglaterra victoriana.

França: la Tercera República i el Segon Imperi.

L'Alemanya bismarckiana, l'Imperi austrohongarès i Rússia.

Els Estats Units: des de la Guerra Civil fins a començament del segle XX.

El Japó: transformacions de final del segle XIX.

L'expansió colonial dels països industrialitzats: causes, colonització i repartiment d'Àsia, d'Àfrica i d'altres enclavaments colonials i conseqüències.

La pau armada: Triple Aliança i Triple Entesa. La Primera Guerra Mundial: causes, desenvolupament i conseqüències.

Criteris d'avaluació / Estàndards d'aprenentatge avaluable

1. Descriure les transformacions i els conflictes sorgits a final del segle XIX i començament del segle XXI i distingir-ne el desenvolupament i els factors desencadenants.

1.1. Elabora un diagrama en què exposa les cadenes causals i els processos dins el període que va de final del segle XIX a començament del XX.

2. Analitzar l'evolució política, social i econòmica dels principals països europeus i del Japó i els Estats Units a final del segle XIX i presentar informació que expliqui aquesta

evolució.

- 2.1. Elabora un eix cronològic amb fets que expliquen l'evolució, durant la segona meitat del segle XIX, d'Anglaterra, França, Alemanya, l'Imperi austrohongarès, Rússia, els Estats Units i el Japó.
- 2.2. Explica a partir d'imatges les característiques que permeten identificar l'Anglaterra victoriana.
- 2.3. Analitza textos relatius a l'època de Napoleó III a França.
- 2.4. Identifica i explica raonadament els fets que converteixen Alemanya en una potència europea durant el mandat de Bismarck.
3. Descriure l'expansió imperialista d'europeus, japonesos i nord-americans a final del segle XIX i establir-ne les conseqüències.
 - 3.1. Identifica i explica raonadament les causes i les conseqüències de l'expansió colonial de la segona meitat del segle XIX.
 - 3.2. Localitza en un mapamundi les colònies de les diferents potències imperialistes.
4. Comparar sintèticament els diferents sistemes d'aliances del període de la pau armada.
 - 4.1. Descriu les aliances dels països més destacats durant la pau armada
5. Distingir els esdeveniments que condueixen a la declaració de les hostilitats de la

Primera Guerra Mundial i descriure'n les etapes i les conseqüències.

- 5.1. Identifica les causes de la Primera Guerra Mundial a partir de fonts històriques o historiogràfiques.
- 5.2. Comenta símbols commemoratius vinculats a la Primera Guerra Mundial.
6. Localitzar fonts primàries i secundàries (a biblioteques, Internet, etc.), extreure'n informació d'interès i valorar-ne críticament la fiabilitat.
 - 6.1. Analitza i explica les diferents etapes de la Gran Guerra a partir de mapes històrics.
7. Utilitzar el vocabulari històric amb precisió i inser-lo en el context històric de final del segle XIX i començament del XX.
 - 7.1. Extreure conclusions de gràfics i imatges sobre les conseqüències de la Primera Guerra Mundial.

BLOC 5. EL PERÍODE D'ENTREGUERRES, LA SEGONA GUERRA MUNDIAL I LES SEVES CONSEQÜÈNCIES

Continguts

Economia, societat i cultura de l'època: els anys vint.

La Revolució Russa, la formació i el desenvolupament de l'URSS

Tractats de pau i reajustament internacional: la Societat de Nacions.

Els Estats Units i la crisi de 1929: la Gran Depressió i el New Deal. Europa occidental: entre la reconstrucció i la crisi.

Els feixismes europeus i el nazisme alemany.

Les relacions internacionals del període d'entreguerres: girs cap a la guerra. Orígens del conflicte i característiques generals.

Desenvolupament de la guerra. Conseqüències de la guerra. L'antisemitisme: l'Holocaust.

La preparació de la pau i l'ONU.

Criteris d'avaluació / Estàndards d'aprenentatge avaluable

1. Reconèixer les característiques del període d'entreguerres i inserir-les en els aspectes polítics, econòmics, socials o culturals corresponents.

- 1.1. Explica les característiques del període d'entreguerres a partir de manifestacions artístiques i culturals de començament del segle XX.
2. Esquematitzar el desenvolupament de la Revolució Russa de 1917, reconèixer-ne les etapes i els protagonistes més significatius i establir-ne les conseqüències.
 - 2.1. Identifica i explica algunes de les causes de la Revolució Russa de 1917.
 - 2.2. Compara la Revolució Russa del febrer de 1917 amb la de l'octubre de 1917.
3. Identificar els tractats de pau de la Primera Guerra Mundial i l'aparició de la Societat de Nacions com una conseqüència d'aquests tractats.
 - 3.1. Explica els acords dels tractats de pau de la Primera Guerra Mundial i n'analitza les conseqüències a curt termini.
 - 3.2. Analitza el paper que juga la Societat de Nacions en les relacions internacionals a partir de fonts històriques.
4. Explicar la Gran Depressió i descriure'n els factors desencadenants i les influències en la vida quotidiana.
 - 4.1. Interpreta imatges de la Gran Depressió.
 - 4.2. Comenta gràfics que expliquen la crisi econòmica de 1929.
5. Reconèixer la transcendència dels feixismes europeus com a ideologies que varen conduir al desencadenament de conflictes en el panorama europeu del moment.

- 5.1. Compara el feixisme italià i el nazisme alemany.
- 5.2. Distingeix símbols dels feixismes europeus de la primera meitat del segle XX.
- 5.3. Analitza, a partir de diferents fonts contraposades, les relacions internacionals anteriors a l'esclat de la Segona Guerra Mundial.
6. Establir les etapes del desenvolupament de la Segona Guerra Mundial i distingir les que varen afectar Europa de les que varen afectar els Estats Units i el Japó.
 - 6.1. Identifica i explica les causes desencadenants de la Segona Guerra Mundial a partir de fonts històriques.
 - 6.2. Explica les etapes de la Segona Guerra Mundial tant al front europeu com a la guerra del Pacífic.
 - 6.3. Analitza el desenvolupament de la Segona Guerra Mundial a partir de mapes històrics.
7. Analitzar el paper de la guerra mundial com a element transformador de la vida quotidiana.
 - 7.1. Descriu les conseqüències de la Segona Guerra Mundial.
8. Obtenir i seleccionar informació escrita i gràfica rellevant, utilitzant fonts primàries o secundàries, relativa tant al període d'entreguerres com a la Segona Guerra Mundial i la postguerra.
 - 8.1. Analitza imatges que expliquen l'Holocaust duit a terme per l'Alemanya nazi.
 - 8.2. Sintetitzo textos que expliquen la intervenció de l'ONU en les relacions internacionals i en afers relacionats amb la descolonització.

BLOC 6. EVOLUCIÓ I ENFRONTAMENTS DE DOS MONS DIFERENTS

Continguts

La formació del bloc comunista enfront del bloc capitalista: la Guerra Freda.
Evolució de l'economia mundial de postguerra.

Característiques socials i culturals de dos models polítics diferents: comunisme i capitalisme.

Els Estats Units i l'URSS com a models. Les dues superpotències. Conflictes: de la Guerra Freda a la coexistència

pacífica i la distensió.

Criteris d'avaluació / Estàndards d'aprenentatge avaluable

1. Descriure els fets polítics, econòmics, socials i culturals que expliquen l'aparició dels dos blocs antagònics, classificar-los i presentar-los adequadament.
 - 1.1. Localitza en un mapa els països que formen el bloc comunista i els que formen el bloc capitalista.
2. Distingir fets que expliquen l'enfrontament entre el bloc comunista i el capitalista revisant les notícies dels mitjans de comunicació de l'època.
 - 2.1. Identifica i explica els conflictes de la Guerra Freda a partir d'un mapa històric.
3. Interpretar la Guerra Freda, la coexistència pacífica i la distensió i les conseqüències que se'n deriven i indicar esdeveniments que exemplifiquen cada una d'aquestes etapes de les relacions internacionals.
 - 3.1. Selecciona símbols i imatges que s'identifiquen amb el món capitalista i amb el món comunista.
4. Analitzar el model capitalista i el comunista des del punt de vista polític, social, econòmic i cultural i comparar-los.
 - 4.1. Explica algunes característiques de l'economia capitalista a partir de gràfics.
 - 4.2. Descriu raonadament i comparativament les diferències entre el món capitalista i el món comunista.
5. Identificar la materialització dels models comunista i capitalista i exemplificar-la amb una selecció de fets que varen afectar les dues grans superpotències (l'URSS i els Estats Units) durant aquest període.
 - 5.1. Explica algunes característiques de l'economia comunista a partir de gràfics.
 - 5.2. Identifica formes polítiques del món occidental i del món comunista.
6. Localitzar fonts primàries i secundàries (a biblioteques, Internet, etc.), extreure'n informació d'interès i valorar críticament la fiabilitat d'aquesta informació segons l'origen.
 - 6.1. Elabora presentacions de textos, imatges, mapes i gràfics que expliquen qualsevol dels blocs.
7. Utilitzar el vocabulari històric de la Guerra Freda amb precisió i inserir-lo en el context adequat.
 - 7.1. Extreu conclusions de textos, imatges, mapes i gràfics que expliquen l'evolució dels dos blocs enfrontats en la Guerra Freda i assenyalen a quin bloc pertanyen i alguns motius que expliquen aquesta pertinença.

BLOC 7. LA DESCOLONITZACIÓ I EL TERCER MÓN

Continguts

Orígens, causes i factors de la descolonització.

Desenvolupament del procés descolonitzador: el paper de l'ONU.

El Tercer Món i el Moviment de Països No Alineats: problemes dels països del Tercer Món.

Les relacions entre els països desenvolupats i els no desenvolupats: el naixement de l'ajuda internacional.

criteris d'avaluació / Estàndards d'aprenentatge avaluable

1. Explicar els motius i els fets que condueixen a la descolonització i establir les causes i els factors que expliquen aquest procés.

1.1. Localitza en un mapa les zones afectades per la descolonització i els conflictes que s'hi produeixen.

2. Descriure les etapes i les conseqüències dels processos descolonitzadors, identificar les que afecten unes colònies o unes altres i indicar fets i personatges significatius de cada procés.

2.1. Descriu de forma raonada les diferents causes i factors que desencadenen i expliquen el procés de descolonització.

2.2. Identifica i compara les característiques de la descolonització d'Àsia i d'Àfrica.

3. Analitzar el subdesenvolupament del Tercer Món i establir les causes que l'expliquen.

3.1. Analitza les característiques dels països del Tercer Món a partir de gràfics

4. Definir el paper de l'ONU en la descolonització i analitzar informació que demostrï les seves actuacions.

4.1. Explica les actuacions de l'ONU en el procés descolonitzador a partir de fonts històriques.

5. Valorar el naixement de l'ajuda internacional i l'aparició de les relacions entre els països desenvolupats i els subdesenvolupats, reproduir les formes d'ajuda al desenvolupament i descriure les formes de neocolonialisme dins la política de blocs.

5.1. Explica l'evolució de les relacions entre els països desenvolupats i els països en vies de desenvolupament i compara l'ajuda internacional amb la intervenció neocolonialista.

6. Obtenir i seleccionar informació de fonts primàries o secundàries, analitzar-ne la credibilitat i considerar-ne la presentació gràfica o escrita.

6.1. Localitza en un mapa els països del Tercer Món.

6.2. Analitza textos i imatges del Moviment de Països No Alineats i dels països subdesenvolupats.

7. Ordenar cronològicament els principals fets que intervenen en el procés descolonitzador i descriure'n les conseqüències a partir de diferents fonts d'informació, en línia o bibliogràfiques.

7.1. Elabora línies del temps que relacionen fets polítics, econòmics i socials dels països capitalistes, comunistes i del Tercer Món.

BLOC 8. LA CRISI DEL BLOC COMUNISTA

Continguts

L'URSS i les democràcies populars.

La irrupció de Mikhaïl Gorbatxov: perestroika i glasnost

. La desintegració de l'URSS: la CEI-Federació Russa i les noves repúbliques exsoviètiques.

La caiguda del mur de Berlín i l'evolució dels països de l'Europa central i oriental.

El problema dels Balcans. La guerra de Iugoslàvia

Criteris d'avaluació/ Estàndards d'aprenentatge avaluable

1. Descriure la situació de l'URSS a final del segle XX i indicar-ne els trets més significatius des d'una perspectiva política, social i econòmica.
 - 1.1. Localitza en un mapa les repúbliques exsoviètiques i els diferents països formats després de la caiguda del mur de Berlín.
 - 1.2. Elabora un eix cronològic amb els esdeveniments que expliquen la desintegració de l'URSS, la formació de la CEI i l'aparició de les repúbliques exsoviètiques.
 - 1.3. Compara, utilitzant mapes de situació, els països dels Balcans des dels anys 80 fins a l'actualitat.
2. Resumir les polítiques de M. Gorbtxov esmentant les disposicions concernents a la perestroika i a la glasnosti destacant-ne les influències.
 - 2.1. Descriu els trets polítics i socioeconòmics de l'URSS des de l'època de Bréjnev fins a la de Gorbtxov.
3. Analitzar la situació creada amb l'aparició de la CEI i les repúbliques exsoviètiques a partir d'informació que resumeixi les noves circumstàncies polítiques i econòmiques.
 - 3.1. Elabora un quadre sinòptic sobre la situació política i econòmica de les repúbliques exsoviètiques i la CEI-Federació Russa.
4. Explicar la caiguda del mur de Berlín i indicar les repercussions que té en els països de l'Europa central i oriental.

- 4.1. Analitza imatges que reflecteixen la caiguda del mur de Berlín.
- 4.2. Explica les noves relacions de les repúbliques exsoviètiques amb l'Europa occidental.
5. Identificar el problema dels Balcans, enumerar les causes que l'expliquen i resumir els fets que configuren el desenvolupament de conflictes en aquesta zona.
 - 5.1. Descriu comparativament l'evolució política dels països de l'Europa central i oriental després de la caiguda del mur de Berlín.
 - 5.2. Descriu i analitza les causes, el desenvolupament i les conseqüències de la guerra dels Balcans, especialment a Iugoslàvia.
6. Obtenir i seleccionar informació de diverses fonts (bibliogràfiques, Internet) que expliqui els diversos fets que determinen la crisi del bloc comunista.
 - 6.1. Duu a terme una recerca guiada a Internet per explicar de manera raonada la dissolució del bloc comunista.

BLOC 9. EL MÓN CAPITALISTA A LA SEGONA MEITAT DEL SEGLE XX

Continguts

Pensament i cultura de la societat capitalista a la segona meitat del segle XX: l'estat del benestar.

El procés de construcció de la Unió Europea: de les Comunitats Europees a la Unió Europea. Objectius i institucions.

Evolució dels Estats Units: dels anys 60 als anys 90.

El Japó i els nous països asiàtics industrialitzats.

Criteris d'avaluació/ Estàndards d'aprenentatge avaluable

1. Distingir els postulats que defensa la cultura capitalista de la segona meitat del segle

XX i descriure les línies de pensament i els objectius aconseguits.

- 1.1. Enumera les línies del pensament econòmic del món capitalista de la segona meitat del segle XX.
2. Descriure l'estat del benestar i fer referència a les característiques significatives que influeixen en la vida quotidiana.
 - 2.1. Identifica raonadament les característiques i els símbols de l'estat del benestar.
3. Explicar el procés de construcció de la Unió Europea i enumerar les fites més destacades d'aquest procés.
 - 3.1. Elabora eixos cronològics sobre el procés de construcció de la Unió Europea.
4. Conèixer els objectius que persegueix la Unió Europea i relacionar-los amb les institucions que configuren la seva estructura.
 - 4.1. Relaciona raonadament les institucions de la Unió Europea amb els objectius que aquesta persegueix.
5. Descriure l'evolució política, social i econòmica dels Estats Units des dels anys 60 als anys 90 del segle XX i sintetitzar els aspectes que expliquen la transformació de la societat nord-americana i que constitueixen elements originaris de l'estat del benestar.
 - 5.1. Elabora un eix cronològic dels fets més significatius de tipus polític, social i econòmic dels Estats Units des dels anys 60 als anys 90.
 - 5.2. Selecciona i presenta, mitjançant mapes o xarxes conceptuals, informació referida als Estats Units des del 1960 al 2000.
6. Identificar les singularitats del capitalisme del Japó i els nous països industrials asiàtics i descriure'n els trets de caràcter polític, econòmic, social i cultural.
 - 6.1. Descriu raonadament les característiques i els símbols que expliquen aspectes singulars del capitalisme del Japó i de l'àrea del Pacífic.
7. Obtenir i seleccionar informació de diverses fonts (bibliogràfiques, Internet) que expliqui els diversos fets que determinen el món capitalista.
 - 7.1. Explica el model capitalista d'un país amb informació obtinguda d'una recerca guiada a Internet

BLOC 10. EL MÓN ACTUAL DES D'UNA PERSPECTIVA HISTÒRICA

Continguts

La caiguda del mur de Berlín i els atemptats de Nova York: la globalització i els mitjans de comunicació. L'amenaça terrorista en un món globalitzat. L'impacte científic i tecnològic.

Europa: repte i unió.

Trets rellevants de la societat nord-americana a començament del segle XXI, després dels atemptats de l'11 de setembre de 2001.

Hispanoamèrica: situació actual. El món islàmic actualment.

L'Àfrica islàmica, subsahariana i sud-africana.

L'Índia i la Xina del segle XX al segle XXI: evolució política, econòmica, social i de mentalitats.

Criteris d'avaluació/ Estàndards d'aprenentatge avaluable

1. Analitzar les característiques de la globalització i descriure la influència que tenen els

mitjans de comunicació sobre aquest fenomen i l'impacte dels mitjans científics i tecnològics en la societat actual.

1.1. Identifica les principals característiques lligades a la fiabilitat i l'objectivitat del flux d'informació existent a Internet i a altres mitjans digitals.

1.2. Extreu conclusions d'imatges i material videogràfic relacionats amb el món actual.

2. Descriure els efectes de l'amenaça terrorista (gihadisme , etc.) sobre la vida quotidiana i explicar-ne les característiques.

2.1. Duu a terme una recerca guiada a Internet sobre l

'amença terrorista, les organitzacions que li donen suport, els actes més rellevants (Nova York 11-S, Madrid 11-M, Londres 7-J, etc.), els seus símbols i les repercussions que té en la societat (els ciutadans amenaçats, les associacions de víctimes, la mediació en conflictes, etc.) i analitza i comunica la informació més rellevant.

3. Resumir els reptes que té la Unió Europea al món actual i distingir els problemes que té per mostrar-se com a zona geopolítica unida davant altres àrees.

3.1. Identifica els reptes actuals de la Unió Europea a partir de notícies periodístiques seleccionades.

3.2. Explica comparativament els desajusts que té la Unió Europea en la relació amb altres països o àrees geopolítiques.

4. Enumerar els trets rellevants de la societat nord-americana a començament del segle XXI, destacar la transcendència dels atemptats de l'11 de setembre i explicar les transformacions i l'impacte provocats en aquest país.

4.1. Elabora mapes conceptuals sobre els trets de la societat nord-americana, agrupats en política, societat, economia i cultura.

5. Analitzar l'evolució política, econòmica, social i cultural d' Hispanoamèrica.

5.1. Descriu els principals moviments polítics, econòmics, socials i culturals de la Hispanoamèrica actual.

6. Descriure l'evolució actual del món islàmic i resumir-ne els trets econòmics, polítics, religiosos i socials.

6.1. Enumera i explica els trets econòmics, polítics, religiosos i socials del món islàmic i localitza en un mapa els països que en formen part actualment.

7. Analitzar l'evolució dels països d'Àfrica i distingir i relacionar les seves zones geoestratègiques.

7.1. Compara aspectes econòmics, polítics, religiosos i socials dels principals països del continent africà.

8. Resumir l'evolució de la Xina i l'Índia des de final del segle XX i seleccionar-ne trets polítics, econòmics, socials i de mentalitats.

8.1. Compara aspectes econòmics, polítics, religiosos i socials de la Xina i l'Índia.

8.2. Compara aspectes econòmics, polítics, religiosos i socials de països emergents d'Àsia i d'Àfrica.

9. Obtenir i seleccionar informació de diverses fonts (bibliogràfiques, Internet) que expliqui els diversos fets que determinen el món actual.

9.1. Elabora un breu informe sobre les relacions entre immigració i globalització a partir de fonts històriques.

1.1.3.- TEMPORALITZACIÓ

Primer trimestre

1. L'antic règim.
2. La revolució industrial.
3. Liberalisme i nacionalisme en el segle XIX
4. Imperialisme.

Segon trimestre

5. La Primera Gurrera Mundial.
6. La Revolució Russa.
7. L'economia d'entreguerres: el crac del 29.
8. Democràcia i totalitarismes.

Tercer trimestre

9. La Segona Guerra Mundial.
10. La guerra freda.
11. La descolonització.
12. La UE.

• CRITERIS D'AVUACIÓ (annex professora)

1. Comprendre, elaborar i comentar textos, gràfics i mapes històrics.
2. Ésser capaç de realitzar l'esquema cronològic dels esdeveniments principals del segle XIX i XX.
3. Comprendre la relació entre els trets polítics, econòmics i socials de la Història Contemporània.
4. Redactar adequadament textos explicatius i argumentatius sobre els diferents aspectes del món contemporani.

1.1.4.- PROCEDIMENTS D'AVUACIÓ

1. Hi haurà **dos exàmens amb preguntes a desenvolupar per avaluació**.
2. Periòdicament, i amb previs avis, es realitzaran proves de correcció objectiva (PCO). No tindran valor qualificatiu.
3. Es tindran en compte en els exàmens parcials fins un màxim de 10 faltes d'ortografia (0,1 per falta).
4. La feina i el treball a l'aula restaran fins a un màxim de 1,5 punts. En cap cas, sumaran a la nota obtinguda a l'examen parcial.
5. Cal dir que en cas que no hagin superat l'assignatura el mes de juny i es presentin a la convocatòria de setembre es posarà la nota numèrica que obtenguin a la convocatòria de setembre.

1.1.5.- CRITERIS DE QUALIFICACIÓ

1. Les **proves escrites determinen el 95% de la nota final de cada avaluació**. I els treballs, quadern, comentaris, un 5%.

2. La nota final del curs ve determinada per la mitjana aritmètica de les avaluacions. No obstant, **per a superar positivament l'assignatura s'hauran haver d'aprovar un mínim de 2 avaluacions.**

1.1.6.- CONTRIBUCIÓ DE L'ASSIGNATURA AL DESENVOLUPAMENT DE LES COMPETÈNCIES BÀSIQUES

Comunicació lingüística

- Assoliment i ús de forma adequada del llenguatge històric, imprescindible per descriure esdeveniments i processos històrics.
- Capacitat per comprendre textos i informació, sabent trobar les diferències entre les idees principals i les secundàries.
- Realització d'exposicions orals i escrites coherents, amb un ús de la sintaxi i el lèxic correctes, per dur a terme comentaris de documents de diferent format (textos, imatges, mapes, gràfics...) referents a un fet històric.
- Disposició per al diàleg crític i constructiu, com a eina per a la convivència i la interacció amb els companys.

Competència matemàtica i competències bàsiques en ciència i tecnologia

- Ús d'eines matemàtiques (magnituds, percentatges, taxes) que serveixin d'ajuda en l'anàlisi i la descripció d'una època de la història contemporània.
- Aplicació del mètode científic per elaborar tasques en què facin observacions, estableixin hipòtesis i obtenguin conclusions, amb l'objectiu de prendre decisions.
- Associació de l'aparició de noves tecnologies i avenços científics amb les millores en les condicions de vida al llarg de la història.

Competència digital

- Ú correcte del llenguatge específic digital a les aplicacions informàtiques.
- Utilització de les tecnologies de la informació i la comunicació per cercar, obtenir i processar la informació, de manera crítica, és a dir, acarar-la, avaluar-ne la fiabilitat i adequació, i transformar-la en coneixement.
- Producció de continguts a través del mitjà informàtic en diferents formats (text, àudio, vídeo, imatges), utilitzant els programes/aplicacions que millor s'adaptin a la realització de tasques.
- Utilització de les tecnologies de la informació i la comunicació per a la interacció professor-alumne a través de plataformes o programes digitals (Moodle, aula virtual, blogs...).
- Respecte pels principis ètics en l'ús de les fonts informàtiques i reconeixement dels riscos associats a l'ús de recursos en línia i l'addicció a determinats aspectes de la tecnologia digital.
- Valoració de la selecció d'informació de manera crítica, considerant la fiabilitat de les fonts de les quals procedeix.
- Motivació per l'aprenentatge i la millora fent ús de les tecnologies.

Aprendre a aprendre

- Reconeixement dels processos necessaris per a l'aprenentatge partint del que sap i organització del seu propi aprenentatge a través de la gestió del temps i de la informació d'una manera eficaç.
- Obtenció d'estratègies de planificació amb què poder resoldre una tasca, supervisar el propi treball i avaluar els resultats obtinguts.
- Assoliment del fet que l'alumne se senti protagonista del procés i el resultat de l'aprenentatge, a través de la motivació i la curiositat per aprendre.
- Curiositat per aprendre basant-se en experiències vitals i prèvies per utilitzar i aplicar nous coneixements.

Competències socials i cíviques

- Comprensió dels diferents codis de conducta de les societats a través de l'estudi de la història contemporània.
- Identificació de conceptes ètics (*igualtat, no-discriminació, democràcia, drets humans...*) en les diferents èpoques i societats al llarg de la història espanyola.
- Realització de debats de contingut històric, en què es respectin les diferències i se superin els prejudicis, per manifestar solidaritat i participar en la presa de decisions de forma democràtica.

Sentit d'iniciativa i esperit emprenedor

- Realització de projectes, mostrant creativitat i imaginació a l'hora de planificar-los, analitzar-

los, organitzar-los i gestionar-los.

- Utilització de debats sobre temes d'història contemporània per saber comunicar-se, presentar i negociar de manera argumentada.
- Adquisició d'un pensament crític i del sentit de responsabilitat.

Consciència i expressions culturals

- Coneixement del patrimoni històric i artístic i reconeixement dels diferents estils i gèneres artístics, tant històrics com actuals.
- Aplicació de diferents habilitats de pensament amb sensibilitat i sentit estètic per comprendre valorar, emocionar-se i gaudir de les obres artístiques i les manifestacions culturals.
- Respecte per la diversitat cultural, el diàleg entre cultures i societats.
- Interès, estima, respecte, gaudi i valoració crítica de les obres artístiques i culturals.
- Potenciació de la iniciativa, la creativitat i la imaginació mitjançant la realització de tasques que suposin una recreació, innovació i transformació.

1.1.7.- METODOLOGIA

Estructura de les unitats didàctiques:

Els continguts s'estructuraran entorn a unitats didàctiques. Es procurarà arribar a un equilibri entre unes activitats que es repeteixen en cada unitat i que ajuden a adquirir uns hàbits de treball i organització, i d'altres de singulars i novedosos que poden constituir un bon element motivador.

L'estructura serà la següent:

Introducció. Es començarà amb una xerrada informal que ha de servir com a avaluació prèvia i com a element motivador. Es presentarà el pla de treball de la unitat i s'hi incorporaran les aportacions de l'alumnat.

Desenvolupament. Es combinarà l'explicació i la realització d'una sèrie d'activitats. S'elaborarà un vocabulari bàsic de cada unitat.

Recapitulació. S'insistirà en els aspectes bàsics i es reforçarà la visió de conjunt.

Elecció de continguts i activitats.

Es pretén que els continguts estimulin la reflexió personal de l'alumnat. S'ha d'intentar que les activitats acabin per permetre que l'alumne pugui accedir de manera autònoma a les fonts d'informació.

Dinàmica de treball.

El professorat ha de tenir un paper dinamitzador i estimularà la participació de l'alumnat i la seva feina autònoma.

1.1.8.- MATERIAL I RECURSOS DIDÀCTICS

Per a l'alumnat: Llibre de consulta bàsic: GARCÍA SEBASTIÁN, M. i altres autors: H.C. HISTÒRIA DEL MÓN CONTEMPORANI. Vicens Vives, Barcelona, 2015.

Material complementari lliurat pel professor en fotocòpies: documents per comentar, bibliografies, plans de treball,..

Altres materials: atles, atles històrics, diccionaris, enciclopèdies, bibliografia específica, premsa, noves tecnologies, ús de l'Edmodo...

1.1.9.- ACTIVITATS EXTRAESCOLARS

En relació a l'oferta d'exposicions i pel·lícules que es desenvolupi al llarg del curs, es podrà realitzar alguna activitat puntual fora de l'aula que pugui ser interessant per treballar algun aspecte del currículum de l'assignatura.

1.2.- GEOGRAFIA D'ESPANYA

1.2.1.-OBJECTIUS

1. Comprendrei explicar l'espai geogràfic espanyol com un espai dinàmic , caracteritzat pels contrastos i la complexitat territorial i resultat de la interacció de processos socials, econòmics, tecnològics i culturals que han actuat en un marc natural i històric.
2. Identificar i comprendre els elements bàsics de l'organització del territori emprant processos i destreses específicament geogràfics a l'hora d'analitzar i interpretar un determinat fenomen o situació territorial, valorant els múltiples factors que hi intervenen i aplicant les tècniques de representació cartogràfica.
3. Conèixer les característiques dels diferents medis naturals presents a Espanya i identificar els trets geogràfics que defineixen el territori espanyol.
4. Interessar-se activament per la qualitat del medi ambient, ser conscients dels problemes derivats de certes actuacions humanes i entendre la necessitat d'impulsar polítiques d'ordenació territorial i d'actuar pensant en les generacions presents i en les futures, amb

la capacitat de valorar decisions que afecten la gestió sostenible dels recursos i l'ordenació del territori.

5. Comprendre la població com un recurs essencial, la distribució, la dinàmica i l'estructura de la qual intervenen de manera rellevant en la configuració dels processos que defineixen l'espai.
6. Analitzar els diferents tipus d'explotació de la naturalesa, així com les activitats productives i l'impacte territorial i mediambiental que generen, i reconèixer la relació entre el medi i els grups humans.
7. Conèixer i valorar les característiques del territori de les Illes Balears, així com les transformacions recents que ha patit el medi natural balear, i ser conscients de l'impacte mediambiental que suposa l'ocupació territorial, l'explotació dels recursos i l'ordenació de les activitats econòmiques.
8. Explicar la posició d'Espanya i de les Illes Balears en el context mediterrani, europeu i mundial. Conèixer les característiques territorials de la Unió Europea i analitzar les relacions entre els principals problemes d'origen geogràfic en un món en què de cada vegada hi ha més interrelació i en què coexisteixen la uniformització econòmica i el control i el repartiment desigual dels recursos.
9. Conèixer i respectar tant l'espai més acostat al propi entorn com altres espais geogràfics més llunyans i cooperar per superar les desigualtats que imposen els diferents nivells de desenvolupament.
10. Entendre i analitzar l'espai urbà com a element de la configuració dels processos que constitueixen l'espai geogràfic.

1.2.2.- CONTINGUTS, CRITERIS D'AVUACIÓ I ESTÀNDARS D'APRENENTATGE AVALUABLES

BLOC 1. LA GEOGRAFIA I L'ESTUDI DE L'ESPAI GEOGRÀFIC

Continguts

Concepte de geografia.
Característiques de l'espai geogràfic.
El territori com a espai de relacions humanes i socials especialitzades.
El territori com a centre d'interacció de les societats: el desenvolupament sostenible.
El concepte de paisatge com a resultat cultural.
Les tècniques cartogràfiques.
Plànols i mapes: components i anàlisi.
La representació gràfica de l'espai geogràfic en diferents escales.
Obtenció i interpretació de la informació cartogràfica.

Criteris d'avaluació / Estàndards d'aprenentatge avaluable

1. Reconèixer la peculiaritat del coneixement geogràfic utilitzant les eines d'anàlisi i els

procediments propis d'aquest coneixement.

1.1. Descriu la finalitat de l'estudi de la geografia i les principals eines d'anàlisi i els procediments d'aquesta disciplina.

2. Identificar les diverses ocupacions de l'espai geogràfic, entès com a centre de relacions humanes i socials.

2.1. Identifica els diferents paisatges geogràfics.

2.2. Enumera i descriu les característiques dels paisatges geogràfics.

3. Distingir i analitzar els diferents tipus de plànols i mapes amb diferents escales i identificar-los com a eines de representació de l'espai geogràfic.

3.1. Utilitza adequadament les eines característiques de la ciència geogràfica.

4. Analitzar i comentar el mapa topogràfic nacional a escala 1:50.000, especialment algun full de les Illes Balears.

4.1. Extreu informació del mapa topogràfic nacional mitjançant els procediments de feina del geògraf.

4.2. Extreu informació de mapes i plànols de diferents escales

5. Dissenyar i comparar mapes sobre espais geogràfics, especialment els de les Illes Balears, usant els procediments característics.

5.1. Identifica en un paisatge les diferències entre paisatge natural i paisatge cultural.

6. Cercar, seleccionar i elaborar informació de contingut geogràfic obtinguda de fonts diverses i presentar-la de forma adequada.

6.1. Extreu conclusions de l'observació d'un mapa i comenta les característiques de l'espai geogràfic.

BLOC 2. EL RELLEU ESPANYOL: DIVERSITAT GEOMORFOLÒGICA

Continguts

Espanya i la seva singularitat geogràfica: unitat i diversitat.
El relleu espanyol: diversitat geomorfològica:
Localització dels principals accidents geogràfics.
Evolució geològica del territori espanyol que conforma les diferents morfologies estructurals.
Identificació de les unitats del relleu espanyol peninsular i insular i trets de cada unitat.
Litologia peninsular i insular i formes de modelat.
Tall topogràfic: realització i anàlisi.
El sòl a Espanya: varietat edàfica i característiques.

Criteris d'avaluació / Estàndards d'aprenentatge avaluable

1. Distingir les singularitats de l'espai geogràfic espanyol i assenyalar els aspectes que li confereixen unitat i els elements que provoquen diversitat.
 - 1.1. Dibuixa i assenyalas les unitats del relleu sobre un mapa físic d'Espanya i comenta les característiques que presenten.
2. Descriure els trets del relleu espanyol i situar-ne i analitzar-ne les unitats de relleu.
 - 2.1. Identifica i representa en un mapa els elements del relleu que són similars i els que són diferents del territori peninsular i de l'insular.
3. Definir el territori espanyol subratllant les diferències de les unitats morfoestructurals.

- 3.1. Enumera i descriu els principals trets del relleu d'Espanya.
4. Diferenciar la litologia d'Espanya i especificar-ne les característiques i el modelat, amb especial atenció a les diferències entre les illes Balears.
 - 4.1. Classifica les unitats del relleu espanyol segons les característiques geomorfològiques.
5. Utilitzar correctament el vocabulari específic de la geomorfologia.
 - 5.1. Descriu sumàriament en un mapa l'evolució geològica i la conformació del territori espanyol.
6. Cercar i seleccionar informació del relleu obtinguda de fonts diverses —fonts bibliogràfiques, fonts cartogràfiques, Internet o treballs de camp—, presentar-la de forma adequada i assenyalar els condicionaments que el relleu pot imposar.
 - 6.1. Elabora un tall topogràfic i explica el relleu que reflecteix.
7. Identificar les característiques edàfiques del sòl.
 - 7.1. Enumera i descriu els elements constitutius dels diferents tipus de sòl a Espanya.
 - 7.2. Localitza en un mapa d'Espanya els diferents tipus de sòl peninsulars i insulars.

BLOC 3. LA DIVERSITAT CLIMÀTICA I LA VEGETACIÓ

Continguts

Factors geogràfics i elements del clima.
Dominis climàtics espanyols: característiques i representació en climogrames.
Dominis climàtics espanyols: problemàtica.

Tipus de temps atmosfèric a Espanya.
El mapa del temps: anàlisi i interpretació.
Factors geogràfics i característiques de la vegetació. Formacions vegetals espanyoles i distribució d'aquestes.

criteris d'avaluació / Estàndards d'aprenentatge avaluable

1. Assenyalar en un mapa d'Espanya els dominis climàtics.
 - 1.1. Localitza en un mapa d'Espanya els diversos climes.
2. Distingir els climes d'Espanya i comentar-ne les característiques (assenyalar els factors i els elements que els componen per diferenciar-los).
 - 2.1. Descric i compara els climes d'Espanya i n'enumera els factors i els elements característics.
3. Distingir els climes d'Espanya i la representació d'aquests en climogrames.
 - 3.1. Representa i comenta climogrames específics de cada clima.
 - 3.2. Comenta les característiques dels diferents climes espanyols a partir de climogrames representatius.
4. Comentar la informació climatològica que es dedueix de mapes de temperatures o precipitacions d'Espanya.
 - 4.1. Enumera els trets dels diferents tipus de temps atmosfèric establerts per les estacions climatològiques.
5. Analitzar els tipus de temps atmosfèric a Espanya utilitzant els mapes de superfície i d'altura.

- 5.1. Identifica i interpreta en un mapa del temps els elements que expliquen els diversos tipus de temps atmosfèric.
6. Interpretar un mapa del temps tenint en compte les característiques dels tipus de temps peninsulars i insulars.
 - 6.1. Comenta un mapa del temps d'Espanya i hi distingeix els elements que expliquen el tipus de temps característic de l'estació de l'any corresponent.
7. Obtenir i seleccionar informació de contingut geogràfic relativa a la diversitat climàtica d'Espanya utilitzant les fonts disponibles, com Internet, mitjans de comunicació social o fonts bibliogràfiques.
 - 7.1. Analitza els efectes del canvi climàtic a Espanya.
 - 7.2. Extreu conclusions mediambientals de gràfics i estadístiques que reflecteixen les pluges torrencials.
8. Identificar les diferents regions vegetals.
 - 8.1. Identifica en un mapa els diferents dominis vegetals i comenta les característiques que presenten.
9. Diferenciar raonadament les formacions vegetals espanyoles.
 - 9.1. Identifica en un paisatge natural les formacions vegetals que hi apareixen.
 - 9.2. Analitza raonadament una clisèrie.

BLOC 4. LA HIDROGRAFIA

Continguts

La diversitat hídrica de la península Ibèrica i de les illes.
Els vessants hidrogràfics.

Règims fluvials predominants.
Els aiguamolls.
Les aigües subterrànies.
L'aprofitament dels recursos hídrics: la incidència de la sequera i les pluges torrencials.

Criteris d'avaluació / Estàndards d'aprenentatge avaluable

1. Explicar la diversitat hídrica de la península Ibèrica i de les illes i enumerar i localitzar els diversos tipus d'elements hídrics que es poden percebre observant el paisatge.
 - 1.1. Identifica la diversitat hídrica d'Espanya.
2. Descriure les conques fluvials espanyoles, situar-les en un mapa i enumerar-ne les característiques.
 - 2.1. Localitza en un mapa d'Espanya les principals conques fluvials.
3. Identificar els règims fluvials més característics
 - 3.1. Relaciona els règims hídrics dels cursos fluvials amb les possibilitats d'aprofitament hídric a Espanya.
4. Enumerar les zones humides d'Espanya, localitzar-les en un mapa i comentar-ne les característiques.
 - 4.1. Localitza en un mapa les zones humides espanyoles i debat un aspecte d'actualitat que hi estigui relacionat.
5. Analitzar l'aprofitament dels recursos hídrics al nostre país, incloent-hi les característiques de sequera i de pluges torrencials del clima, així com els aqüífers disponibles a les Balears.

- 5.1. Situa els grans embassaments en un mapa de la xarxa hidrogràfica espanyola i dedueix les conseqüències que se'n deriven analitzant també les característiques climàtiques
 - 5.2. Analitza i comenta gràfics i estadístiques que reflecteixen les èpoques de sequera en relació amb un mapa dels tipus de règims fluvials dels rius de la península i n'extreu conclusions.
6. Obtenir i seleccionar informació de contingut geogràfic relativa a la hidrologia espanyola utilitzant diferents fonts d'informació.
 - 6.1. Selecciona imatges i notícies periodístiques que reflecteixen la desigualtat hídrica del país i com interacciona amb les activitats humanes.

BLOC 5. ELS PAISATGES NATURALS I LES RELACIONS NATURALESA-SOCIETAT

Continguts

Els paisatges naturals espanyols: varietats.
La influència del medi en l'activitat humana.
Els medis humanitzats i la interacció d'aquests a l'espai geogràfic. Els paisatges culturals.
Aprofitament sostenible del medi físic.
Polítiques afavoridores del patrimoni natural.

Criteris d'avaluació / Estàndards d'aprenentatge avaluable

1. Descriure els paisatges naturals espanyols i identificar-ne els trets.
 - 1.1. Distingeix les característiques dels grans conjunts paisatgístics espanyols.
2. Reflectir en un mapa les grans àrees de paisatges naturals espanyols.
 - 2.1. Localitza en un mapa els paisatges naturals espanyols i n'identifica les característiques.
3. Descriure els espais humanitzats i enumerar-ne els elements constitutius.
 - 3.1. Identifica i exposa els problemes suscitats per la interacció home-naturalesa als paisatges.
 - 3.2. Analitza algun element legislador que corregeixi l'acció humana sobre la naturalesa.
4. Relacionar el medi natural amb l'activitat humana i descriure casos en què l'home ha modificat el medi.
 - 4.1. Diferencia els paisatges humanitzats dels naturals.
5. Obtenir i seleccionar informació de contingut geogràfic relativa als paisatges naturals i a les relacions naturalesa-societat utilitzant fonts en què aquesta informació es trobi disponible, com Internet, fonts bibliogràfiques o mitjans de comunicació social.
 - 5.1. Selecciona i analitza notícies periodístiques o imatges en les quals es reflecteix la influència del medi en l'activitat humana.
 - 5.2. Selecciona i analitza notícies periodístiques o imatges de diferents fonts d'informació en les quals es percep la influència de l'home sobre el medi.
 - 5.3. Obté i analitza la informació que apareix als mitjans de comunicació social referida a la destrucció del medi natural per part de l'home.
6. Comparar imatges de les varietats de paisatges naturals.
 - 6.1. Diferencia els diversos paisatges naturals espanyols a partir de fonts gràfiques i comenta imatges representatives de cada una de les varietats de paisatges naturals procedents de

mitjans de comunicació social, Internet o fonts bibliogràfiques.

BLOC 6. LA POBLACIÓ ESPANYOLA

Continguts

Fonts per a l'estudi de la població.
 Distribució territorial de la població.
 Evolució històrica.
 Moviments naturals de població.
 Les migracions.
 Mapa de la distribució de la població espanyola.
 Mapa de densitat de la població espanyola.
 Conformació de l'espai demogràfic actual. Taxes demogràfiques.
 Diversitat regional. Estructura, problemàtica actual i possibilitats de futur de la població espanyola.
 La població a les Illes Balears: evolució històrica, canvis actuals i perspectiva històrica.

Criteris d'avaluació / Estàndards d'aprenentatge avaluable

1. Identificar les fonts per a l'estudi de la població i establir els procediments que permeten estudiar casos concrets.
 - 1.1. Utilitza les eines d'estudi de la població.

2. Comentar gràfics i taxes que mostren l'evolució de la població espanyola.
 - 2.1. Comenta la piràmide de població espanyola actual i la compara amb alguna piràmide d'un període anterior o amb previsions futures.
 - 2.2. Distingeix les diferents piràmides de població al llarg de l'evolució històrica.
 - 2.3. Resol problemes de demografia referits al càlcul de taxes de població.
3. Caracteritzar la població espanyola i identificar-ne els moviments naturals.
 - 3.1. Aplica la teoria de la transició demogràfica al cas espanyol.
 - 3.2. Tria dades i taxes demogràfiques que mostren la configuració de la població d'un territori.
4. Explicar la distribució de la població espanyola i identificar-ne les migracions.
 - 4.1. Explica els processos migratoris antics que han afectat Espanya.
 - 4.2. Identificai analitza les migracions recents.
5. Diferenciar la densitat de població a l'espai peninsular i a l'insular i explicar la distribució de la població.
 - 5.1. Comenta el mapa de la densitat de població actual d'Espanya.
6. Comentar un mapa de la densitat de població d'Espanya i analitzar l'estructura d'aquesta població.
 - 6.1. Analitza un gràfic de l'estructura de la població espanyola.
7. Analitzar la població de les diverses comunitats autònomes i definir l'evolució i la problemàtica de cada una.
 - 7.1. Comparai comenta la població de les regions en què aquesta augmenta i la de les regions en què aquesta minva.

8. Analitzar les piràmides de població de les diverses comunitats autònomes i comentar-ne les peculiaritats.
 - 8.1. Explica les relacions entre comunitats autònomes tenint en compte les migracions interiors.
9. Explicar les perspectives de la població espanyola i l'ordenació del territori.
 - 9.1. Selecciona i analitza informació sobre les perspectives de futur de la població espanyola.
10. Obtenir i seleccionar informació de contingut demogràfic utilitzant Internet i altres fonts d'informació.
 - 10.1. Presenta informació sobre la població espanyola, la defensa i en ressalta els aspectes més significatius utilitzant gràfics, mapes, piràmides, etc., en una presentació amb recursos informàtics o mitjançant exposicions en directe.

BLOC 7. L'ESPAI RURAL I LES ACTIVITATS DEL SECTOR PRIMARI

Continguts

El pes de les activitats agropecuàries, forestals i pesqueres al PIB. La població activa. Aspectes naturals i històrics que expliquen els factors agraris. L'estructura de la propietat i la possessió de la terra.

Les explotacions agràries: característiques.

Polítiques de reforma agrària.

Tipus d'agricultura: coexistència de formes avançades i tradicionals.

Les transformacions agràries i industrials.

Els paisatges agraris d'Espanya: característiques.

La situació del sector a Espanya en el context de la Unió Europea.

L'activitat pesquera: localització, característiques i problemes. Anàlisi dels aspectes físics i

humans que conformen l'espai pesquer.
La silvicultura: característiques i desenvolupament al territori.
El sector primari a les Illes Balears.

criteris d'avaluació / Estàndards d'aprenentatge avaluables

1. Descriure les activitats agropecuàries i forestals i especificar les característiques que tenen a Espanya.

1.1. Identifica les activitats agropecuàries i forestals.

1.2. Diferencia les activitats del sector primari d'altres activitats econòmiques.

2. Distingir els paisatges agraris i descriure'n les característiques.

2.1. Situa en un mapa la distribució dels principals aprofitaments **agraris**.

2.2. Aporta els aspectes del passat històric que han incidit en les estructures agràries espanyoles.

3. Analitzar adequadament un paisatge rural i distingir-ne la terra de conreu, els boscs i l'hàbitat.

3.1. Selecciona i comenta imatges que posen de manifest les característiques dels diversos paisatges agraris espanyols.

4. Comprendre l'evolució de l'estructura de la propietat.

4.1. Defineix històricament i sumàriament l'estructura de la propietat.

5. Identificar formes de possessió de la terra.

5.1. Identifica i analitza les característiques dels diversos paisatges agraris espanyols.

6. Explicar el sector agrari espanyol tenint en compte les estructures de la propietat i les característiques de les explotacions.

6.1. Aporta dades o gràfics d'aspectes estructurals que expliquen el dinamisme d'un sector agrari concret.

7. Explicar la situació del sector agrari espanyol i balear tenint en compte el context europeu i les polítiques de la Unió Europea: política agrària comuna (PAC).

7.1. Comenta textos periodístics que expliquen la situació espanyola en la PAC.

8. Analitzar l'activitat pesquera i definir-ne les característiques i els problemes.

8.1. Exposar les característiques i les peculiaritats de l'activitat pesquera espanyola.

9. Obtenir i seleccionar informació de contingut geogràfic relativa a l'espai rural, silvícola o pesquer utilitzant fonts disponibles a Internet, a mitjans de comunicació social o a recursos bibliogràfics.

9.1. Selecciona i analitza notícies periodístiques que tracten de problemes pesquers i n'identifica l'origen.

9.2. Elabora gràfics comparatius del pes específic al PIB de les activitats agràries, ramaderes, forestals i pesqueres espanyoles en comparació d'altres sectors d'activitat.

1.2.3.- CONTRIBUCIÓ DE L'ASSIGNATURA AL DESENVOLUPAMENT DE LES COMPETÈNCIES

Comunicació lingüística

- Adquisició i ús adequat del llenguatge geogràfic, imprescindible per descriure processos i realitats geogràfiques.
- Comprensió de textos i d'informació i diferenciació de les idees principals de les secundàries.
- Elaboració d'exposicions orals i escrites coherents, amb un ús correcte de la sintaxi i el lèxic, per comentar documents de diferent format (textos, imatges, mapes, gràfics, etc.) referents a un fenomen geogràfic.
- Disposició per al diàleg crític i constructiu com a eina per a la convivència i la interacció amb els companys.

Competència matemàtica i competències bàsiques en ciència i tecnologia

- Utilització d'eines matemàtiques (magnituds, percentatges, taxes, escales) per analitzar i descriure un aspecte geogràfic.
- Aplicació de principis i processos matemàtics en la confecció de gràfics i l'anàlisi de taules estadístiques.
- Utilització del mètode científic en tasques en les quals es duen a terme observacions, s'estableixen hipòtesis i s'extreuen conclusions, amb l'objectiu de prendre decisions.
- Coneixement de la història de la Terra i dels processos que han originat la configuració que té actualment.
- Adquisició del coneixement de l'espai físic en què es desenvolupa l'activitat humana.
- Relació dels sabers geològics amb la producció agrícola, ramadera, marítima, minera i industrial.

- Implicació en l'ús raonable dels recursos naturals, així com en la conservació del medi ambient.
- Valoració crítica de l'impacte de les activitats humanes sobre el medi físic.

Competència digital

- Utilització del llenguatge específic en l'ús d'aplicacions informàtiques.
- Ús de les tecnologies de la informació i la comunicació per cercar, obtenir i processar la informació de manera crítica.
- Creació de continguts emprant mitjans informàtics.
- Utilització de les tecnologies de la informació i la comunicació per a la interacció professor-alumne (Moodle, aula virtual, blogs, etc.).
- Respecte dels principis ètics en l'ús de les fonts informàtiques.
- Valoració crítica de la selecció de la informació, tenint en compte la fiabilitat de les fonts de les quals procedeix.
- Motivació per aprendre a emprar les tecnologies i per millorar-ne l'ús.

Aprendre a aprendre

- Coneixement dels processos d'aprenentatge partint del que sap i organització del propi aprenentatge mitjançant la gestió eficaç del temps i de la informació.
- Obtenció d'estratègies de planificació per resoldre una tasca, supervisar la pròpia feina i avaluar els resultats obtinguts.
- Ús de la motivació i la curiositat per aprendre a fi d'aconseguir sentir-se protagonista del procés i el resultat de l'aprenentatge.

—Ús i aplicació de nous coneixements adquirits gràcies a la curiositat per aprendre a partir d'experiències vitals prèvies.

Competències socials i cíviques

- Comprensió dels diferents codis de conducta de les societats a través de l'estudi de la geografia humana.
- Identificació de conceptes ètics (igualtat, no-discriminació, democràcia, drets humans, etc.) en l'organització social, política i econòmica d'Espanya.
- Comprensió dels processos socials i culturals de caràcter migratori en un món globalitzat.
- Organització de debats en els quals es respectin les diferències i se superin els prejudicis, a fi de manifestar solidaritat i participar en la presa de decisions de forma democràtica.

Sentit d'iniciativa i esperit emprenedor

- Elaboració de projectes mostrant creativitat i imaginació a l'hora de planificar-los, analitzar-los, organitzar-los i gestionar-los.
- Utilització de debats sobre temes de geografia per saber

comunicar-se, presentar idees i negociar de manera argumentada.

- Adquisició de pensament crític i de sentit de responsabilitat.

Consciència i expressions culturals

- Coneixement del patrimoni mediambiental i dels canvis en l'evolució del paisatge geogràfic (físic, humà i urbà) deguts a les diferents cultures.
- Aplicació de diferents habilitats de pensament amb sensibilitat i sentit estètic.
- Respecte per la diversitat cultural i el diàleg entre cultures i societats.
- Potenciació de la iniciativa, la creativitat i la imaginació mitjançant la realització de tasques que suposin recreació, innovació i transformació.
- Gaudi i valoració crítica del patrimoni natural com a resultat de l'evolució de les diferents cultures i demostració d'interès, estimació i respecte per aquest patrimoni.

1.2.4.- PROCEDIMENTS D'AVUACIÓ

. Avaluació

L'avaluació com a element bàsic del procés d'ensenyament-aprenentatge consta de tres referents bàsics: els objectius generals de la matèria expressats en termes de capacitats, els continguts, que concreten les intencions educatives dels objectius generals i els criteris d'avaluació, que delimiten aquelles capacitats que s'haurien d'assolir. Atenent idò a aquesta lògica s'expressen aquí els criteris d'avaluació:

1.2.5.- CRITERIS DE QUALIFICACIÓ I AVALUACIÓ

Els continguts i la part teòrica de l'assignatura representarà a efectes de qualificació el 95% de la nota. El 5% restant vendrà donat per l'actitud i predisposició davant la feina demostrada al llarg del curs.

La nota final del curs serà el resultat de la mitjana aritmètica dels tres trimestres.

En acabar el curs es farà un examen final que el faran tots els alumnes. La nota que s'obtingui farà mitjana amb els parcials del tercer trimestre i suposarà la nota de la tercera avaluació. L'examen final servirà per recuperar l'assignatura a aquells alumnes que fins el moment tinguin suspès el curs.

Els alumnes que no superin l'assignatura hauran d'examinar-se pel setembre de tota la matèria, encara que hagin aprovat alguna avaluació durant el curs. La qualificació obtinguda a la convocatòria de setembre serà la nota numèrica obtinguda a l'esmentat examen.

El material gràfic i estadístic del **llibre de text** és suficient per desenvolupar les tasques i feines de l'assignatura:

Geografia (2n. De Batxillerat) – Illes Balears - María Concepción Muñoz Delgado, ANAYA, 2009.

1.2.6.- TEMPORALITZACIÓ

Primer trimestre

Introducció al coneixement geogràfic.

1. L'espai geogràfic espanyol i balear: diversitat geomorfològica.
2. La diversitat climàtica d'Espanya.
3. La diversitat hídrica i biogeogràfica.
4. Els paisatges naturals i les interrelacions naturalesa-societat

Segon trimestre

5. Els espais del sector primari.
6. Els espais industrials.
7. Els espais serveis.
8. La població espanyola i balear.

Tercer trimestre

9. l'espai urbà.
10. L'organització territorial i els desequilibris regionals.
11. Espanya en els sistema món.
12. Espanya a Europa.

L'ordre envers la realització de les distintes unitats estarà subjecte al criteri del professor.

1.2.7.- METODOLOGIA

L'aprenentatge és un procés complex mitjançant el qual l'alumnat construeix i assimila coneixements i significats, modificant i reordenant els seus previs. En el batxillerat, aquest procés és impulsat, sobretot, pel professor de cada matèria. D'aquí la importància que cal atribuir al disseny i la selecció de les estratègies d'intervenció didàctica on es relacionen els materials, l'organització i les activitats que s'adopten per fer més accessible, més comprensible, la geografia com a disciplina científica.

Malgrat tot, l'ensenyament i aprenentatge de la geografia presenta, sobretot, tres considerables reptes:

En primer lloc, el seu caràcter interdisciplinari i de síntesi organitzat a partir de nombroses branques o especialitats.

En segon lloc, els diversos enfocaments que han abordat la investigació geogràfica.

En darrer lloc la inevitable imposició de la realitat actual que modifica, justifica i condiona el tractament dels continguts i obliga al docent a la constant renovació i actualització.

Pel que fa a l'enfocament metodològic emprat en el procés de desplegament de les unitats didàctiques, sembla oportú assenyalar, sobretot, les possibilitats que ofereixen tant les estratègies de caràcter expositiu com les d'indagació.

Es pot defensar clarament la idea que les estratègies per exposició són compatibles amb l'aprenentatge significatiu sempre que compleixin una sèrie de requeriments fonamentals com els de comptar amb les idees i els coneixements previs, incentivar la motivació, tenir cura de la claredat expositiva i que vagin acompanyades d'activitats complementàries, d'indagació, que permetin a l'alumnat relacionar els nous coneixements amb els que ja té adquirits.

Alhora, les estratègies d'indagació van associades més directament amb activitats de contingut procedimental i persegueixen tant l'aprenentatge i l'assimilació dels fets i dels conceptes, com el domini directe de les tècniques bàsiques, del mètode i del treball científic propis de la geografia.

Aquestes estratègies d'intervenció didàctica permeten que l'alumnat reflexioni sobre la complexitat dels fenòmens geogràfics i adquireixi l'hàbit d'enfrontar-ne la resolució amb autonomia, mitjançant la recerca, la consulta i el tractament de la informació. Es tracta, en definitiva, de dotar l'alumne/a d'una metodologia adient, perquè pugui afrontar l'anàlisi crítica de situacions geogràfiques diverses.

El disseny de les activitats d'aprenentatge de la geografia implica, des d'aquest plantejament metodològic, recórrer a una àmplia diversitat de materials i de recursos didàctics que, així mateix, són d'aplicació general a la majoria de les disciplines socials. Això no obstant, interessa destacar-ne sobretot:

Els materials impresos ja que no de bades bona part de la informació es troba en aquest format. Especial esment mereixen la cartografia i el material provinent de la premsa diària que connecta de manera immediata els continguts de la matèria amb la realitat més actual.

Els mitjans audiovisuals

Els mitjans informàtics que ofereixen noves perspectives per a l'ensenyament i són un recurs d'enorme potencial didàctic i educatiu. L'aplicació de les noves tecnologies resulta particularment indicada en el tractament i processament de la informació. Destacar la feina que faran els alumnes a nivell de comentaris de mapes, texts, gràfics... procediments que han de dominar a fi d'assolir els objectius de l'assignatura així com la prova de la Selectivitat marcada per la Universitat de les Illes Balears.

Pel que fa al manual o llibre de text s'utilitzarà el de l'editorial : *Geografia* 2n Batxillerat de l'editorial Vicens Vives

Altres recursos didàctics són: mapes físics i polítics de l'Estat espanyol, així com mapes temàtics. També s'empraran les TIC (projecció de power points...)

1.2.8.- ACTIVITATS EXTRAESCOLARS

Possibilitat de fer una sortida extraescolar a Parc Nacional de Cabrera una vegada que acabin la selectivitat.

1.3.- HISTÒRIA D'ESPANYA

1.3.1.- OBJECTIUS

1. Identificar i situar en el temps i en l'espai els processos, estructures i esdeveniments més rellevants de la història d'Espanya i de les Balears, valorant les seves repercussions en la configuració de l'Espanya de les autonomies.
2. Conèixer i comprendre els processos més rellevants que configuren la història espanyola i balear, identificant les interrelacions entre fets polítics, econòmics, socials i culturals, i analitzant els antecedents i factors que els han conformat.
3. Fomentar una visió de la història d'Espanya que respecti i valori tant els aspectes comuns com les particularitats i generi actituds de tolerància i solidaritat entre els diversos pobles d'Espanya.
4. Situar el procés històric en les seves coordenades internacionals per explicar i comprendre les seves implicacions per a ser capaços de tenir una visió articulada i coherent de la història.
5. Identificar els canvis conjunturals i els trets permanents del procés històric per sobre dels fets aïllats i dels protagonistes concrets, per aconseguir una visió global de la història.
6. Conèixer les normes bàsiques que regulen el nostre ordenament constitucional, promovent tant el compromís individual i col·lectiu amb les institucions democràtiques com la presa de consciència davant els problemes socials, especialment els relacionats amb

els drets humans.

7. Valorar el patrimoni cultural, lingüístic i històric de les Illes Balears.

8. Seleccionar i interpretar informació procedent de fonts diverses, inclosa la proporcionada per les tecnologies, i utilitzar-la de forma crítica per a la comprensió de processos i fets històrics

9. Emprar amb propietat la terminologia i el vocabulari històrics i aplicarles tècniques elementals de comentaris de textos i d'interpretació de mapes, gràfics i altres fonts històriques.

1.3.2.- CONTINGUTS, CRITERIS D'AVUACIÓ I ESTÀNDARS D'APRENTATGE AVUABLES

BLOC 0. COM S'ESCRIU LA HISTÒRIA. CRITERIS COMUNS **Continguts**

El mètode històric: respecte a les fonts i diversitat de perspectives.

Criteris d'avaluació / Estàndards d'aprenentatge avaluables

1. Localitzar fonts primàries (històriques) i secundàries (historiogràfiques) a biblioteques, Internet, etc., extreure informació rellevant del que s'ha tractat i valorar-ne críticament la

fiabilitat.

1.1. Cerca informació d'interès (a llibres o Internet) sobre la importància cultural i artística d'un personatge històricament rellevant, fet o procés històric i elabora una breu exposició.

2. Elaborar mapes i línies de temps localitzant les fonts adequades, utilitzant les dades proporcionades o servint-se dels coneixements ja adquirits.

2.1. Representa una línia del temps i situa en un eix els principals esdeveniments relatius a determinats fets o processos històrics.

3. Comentar i interpretar fonts primàries (històriques) i secundàries (historiogràfiques) i relacionar la informació que hi apareix amb els coneixements previs.

3.1. Respon a qüestions plantejades a partir de fonts històriques i historiogràfiques,

4. Reconèixer la utilitat de les fonts per a l'historiador, a part de la fiabilitat que presenten.

4.1. Distingeix el caràcter de les fonts històriques no tan sols com a informació, sinó com a prova per respondre les preguntes que es plantegen els historiadors.

BLOC 1. LA PENÍNSULA IBÈRICA DES DELS PRIMERS HUMANS FINS A LA DESAPARICIÓ DE LA MONARQUIA VISIGÒTICA (711)

Continguts

La prehistòria: l'evolució del paleolític al neolític; la pintura cantàbrica i la valenciana. La

importància de la metal·lúrgia.

La configuració de les àrees celta i ibèrica: tartessis, indoeuropeus i colonitzadors orientals.
La cultura talaiòtica balear.

La Hispàniaromana: conquesta i romanització de la península Ibèrica i de les Balears; el llegat cultural romà.

La monarquia visigòtica: una economia rural; el poder de l'Església i la noblesa.

Vàndals i bizantins a les Balears.

Criteris d'avaluació / Estàndards d'aprenentatge avaluable

1. Explicar les característiques dels principals fets i processos històrics de la península Ibèrica i de les Balears des de la prehistòria fins a la desaparició de la monarquia visigòtica i identificar-ne les causes i les conseqüències.

1.1. Explica les diferències entre l'economia i l'organització social del paleolític i del neolític i les causes del canvi de model.

1.2. Descriu els avenços en el coneixement de les tècniques metal·lúrgiques i explica quines repercussions tenen.

1.3. Resumeix les característiques principals del regne de Tartessos i cita les fonts històriques per conèixer-lo.

1.4. Explica el diferent nivell de desenvolupament de les àrees celta i ibèrica abans de la conquesta romana en relació amb la influència rebuda dels indoeuropeus, del regne de Tartessos i dels colonitzadors fenicis i grecs.

5. Defineix el concepte de romanització i descriu els mitjans emprats per dur a terme aquest procés.

1.6. Compara el ritme i el grau de romanització dels diferents territoris peninsulars.

1.7. Resumeix les característiques de la monarquia visigòtica i explica per què varen assolir tant poder l'Església i la noblesa.

1.8. Cerca informació d'interès (a llibres o a Internet) sobre pervivències culturals i artístiques del llegatromà a l'Espanya actual i elabora una breu exposició.

1.9. Dibuixa un mapa esquemàtic de la península Ibèrica i hi delimita les àrees ibèrica i celta.

1.10. Representa una línia del temps des del 250 aC fins al 711 dC i hi situa els principals esdeveniments històrics.

1.11. Partint de fonts historiogràfiques, dona resposta a qüestions o a situacions.

1.12. Identifica les diferències entre una imatge de pintura cantàbrica i una altra de pintura valenciana.

BLOC 2. L'EDAT MITJANA: TRES CULTURES I UN MAPA POLÍTIC EN CANVI CONSTANT (711-1474)

CONTINGUTS

Al-Àndalus: la conquesta musulmana de la península Ibèrica; evolució política d'al-Àndalus; revitalització econòmica i urbana; estructura social; religió, cultura i art.

Els regnes cristians fins al final del segle XIII: evolució política; el procés de reconquesta irepoblació; de l'estancament a l'expansió econòmica; el règim senyorial i la societat dividida en estaments

; el naixement de les Corts; el Camí de Sant Jaume; una cultura plural: cristians, musulmans i jueus; les manifestacions artístiques.

Els regnes cristians a la baixa edat mitjana (segles XIV i XV): crisi agrària i demogràfica; les tensions socials; la diferent evolució i organització política de les corones de Castella, Aragó i Navarra.

La incorporació de les Balears a la Corona d'Aragó.

El regne privatiu de Mallorca.

Criteris d'avaluació / Estàndards d'aprenentatge avaluable

1. Explicar l'evolució dels territoris musulmans a la península Ibèrica i descriure'n les etapes polítiques, així com els canvis econòmics, socials i culturals que varen introduir.

1.1. Explica les causes de la invasió musulmana i de la ràpida ocupació de la península Ibèrica.

1.2. Representa una línia del temps des del 711 fins al 1474 i situa en un eix els principals esdeveniments relatius a al-Àndalus i en una altra els relatius als regnes cristians.

1.3. Descriu l'evolució política d'al-Àndalus.

1.4. Resumeix els canvis econòmics, socials i culturals introduïts pels musulmans a al-Àndalus.

2. Explicar l'evolució i la configuració política dels regnes cristians i relacionar-les amb el procés de reconquesta i el concepte patrimonial de la monarquia.

2.1. Descriu les grans etapes i les causes generals que condueixen al mapa polític de la península Ibèrica al final de l'edat mitjana.

2.2. Explica l'origen de les Corts als regnes cristians i les principals funcions que tenien.

2.3. Compara l'organització política de la Corona de Castella, la Corona d'Aragó i el regne de Navarra al final de l'edat mitjana.

2.4. Comenta l'àmbit territorial i les característiques de cada sistema de repoblació, així com les causes i les conseqüències de cada sistema.

3. Diferenciar les tres grans fases de l'evolució econòmica dels regnes cristians durant tota l'edat mitjana (estancament, expansió i crisi) i indica-ne els factors i les característiques.

3.1. Descriu les grans fases de l'evolució econòmica dels territoris cristians durant l'edat mitjana.

4. Analitzar l'estructura social dels regnes cristians i descriure el règim senyorial i les característiques de la societat dividida en estaments.

4.1. Explica l'origen i les característiques del règim senyorial i de la societat dividida en estaments en l'àmbit cristià.

5. Descriure les relacions culturals de cristians, musulmans i jueus i especificar les col·laboracions i influències mútues. Analitzar la formació i el desenvolupament dels diversos regnes cristians, especialment del regne de Mallorca.

5.1. Descriu la tasca dels centres de traducció.

5.2. Cerca informació d'interès (a llibres o a Internet) sobre la importància cultural i artística del Camí de Sant Jaume i elabora una breu exposició.

BLOC 3. LA FORMACIÓ DE LA MONARQUIA HISPÀNICA I LA SEVA EXPANSIÓ MUNDIAL (1474-1700)

continguts

Els Reis Catòlics: la unió dinàstica de Castella i Aragó; la reorganització de l'Estat; la política religiosa; la conquesta de Granada; el descobriment d'Amèrica; la incorporació de Navarra; les relacions amb Portugal.

L'apogeu de l'Imperi al segle XVI: els dominis de Carles I i els de Felip II, el model polític dels Àustria; els conflictes interns; els conflictes religiosos dins l'Imperi; els conflictes exteriors; l'exploració i la colonització d'Amèrica i el Pacífic; la política econòmica respecte a Amèrica, la revolució dels preus i el cost de l'Imperi.

Crisi i decadència de l'Imperi al segle XVII: els validos; l'expulsió dels moriscs; els projectes de reforma d'Olivares; la Guerra dels Trenta Anys i la pèrdua de l'hegemonia a Europa a favor de França; les rebel·lions de Catalunya i Portugal el 1640; Carles II i el problema successori; la crisi demogràfica i econòmica.

El segle d'or espanyol: de l'humanisme a la Contrareforma; Renaixement i barroc en la literatura i l'art.

Críteris d'avaluació / Estàndards d'aprenentatge avaluable

1. Analitzar el regnat dels Reis Catòlics com una etapa de transició entre l'edat mitjana i l'edat moderna i identificar les pervivències medievals i els fets rellevants que obren el camí de la modernitat.

1.1. Defineix el concepte d'unió dinàstica aplicat a Castella i Aragó en temps dels Reis Catòlics i descriu les característiques del nou Estat.

1.2. Explica les causes i les conseqüències dels fets més rellevants de 1492.

1.3. Analitza les relacions dels Reis Catòlics amb Portugal i els objectius que perseguïen.

2. Explicar l'evolució i l'expansió de la monarquia hispànica durant el segle XVI i diferenciar el regnat de Carles I del regnat de Felip II.

2.1. Compara l'imperi territorial de Carles I i el de Felip II i explica els diferents problemes que varen tenir.

2.2. Explica l'expansió colonial a Amèrica i al Pacífic durant el segle XVI.

2.3. Analitza la política respecte a Amèrica al segle XVI i les conseqüències que té per a Espanya, Europa i la població americana.

2.4. Representa una línia del temps des del 1474 fins al 1700 i hi situa els principals esdeveniments històrics.

3. Explicar les causes i les conseqüències de la decadència de la monarquia hispànica al segle XVII i relacionar els problemes interns, la política exterior i la crisi econòmica i demogràfica.

3.1. Descriu l'obra dels validos i els efectes que té en la crisi de la monarquia.

3.2. Explica els principals projectes de reforma del comte duc d'Olivares.

3.3. Analitza les causes de la Guerra dels Trenta Anys i les conseqüències que té per a la monarquia hispànica i per a Europa.

3.4. Compara i comenta les rebel·lions de Catalunya i Portugal del 1640.

3.5. Explica els principals factors de la crisi demogràfica i econòmica del segle XVII i les conseqüències que se'n deriven.

4. Reconèixer les grans aportacions culturals i

artístiques del segle d'or espanyol a partir d'informació d'interès extreta de fonts primàries i de fonts secundàries (biblioteques, Internet, etc.).

4.1. Cerca informació d'interès (a llibres o a Internet) i elabora una breu exposició sobre els

següents pintors del segle d'or espanyol: El Greco, Ribera, Zurbarán, Velázquez i Murillo

BLOC 4. ESPANYA EN L'ÒRBITA FRANCESA: EL REFORMISME DELS PRIMERS BORBONS (1700-1788)

continguts

Canvi dinàstic i Guerra de Successió: una contesa civil i europea; la Pau d'Utrecht i el nou equilibri europeu; els pactes de família amb França.

Les reformes institucionals: els decrets de Nova Planta i la centralització politicoadministrativa; el nou model d'Estat; l'administració a Amèrica; la hisenda reial; les relacions Església-Estat.

L'economia i la política econòmica: la recuperació demogràfica; els problemes de l'agricultura, la indústria i el comerç; la liberalització del comerç amb Amèrica; l'enlairament econòmic de Catalunya.

La Il·lustració a Espanya: projectistes, innovadors i il·lustrats; el despotisme il·lustrat; el nou concepte d'educació; les societats econòmiques d'amics del país; la premsa periòdica.

Criteris d'avaluació / Estàndards d'aprenentatge avaluable

1. Analitzar la Guerra de Successió espanyola com a contesa civil i europea i explicar les conseqüències que té per a la política exterior espanyola i el nou ordre internacional.

1.1. Explica les causes de la Guerra de Successió espanyola i la composició dels bàndols en conflicte.

1.2. Representa una línia del temps des del 1700 fins al 1788 i hi situa els principals esdeveniments històrics.

1.3. Detalla les característiques del nou ordre europeu sorgit de la Pau d'Utrecht i el paper que hi té Espanya.

2. Descriure les característiques del nou model d'estat i especificar l'abast de les reformes promogudes pels primers monarques de la dinastia borbònica.

2.1. Defineix què varen ser els decrets de Nova Planta i explica la importància que varen tenir en la configuració del nou Estat borbònic.

2.2. Elabora un esquema comparatiu del model polític dels Àustries i el dels Borbons.

2.3. Explica les mesures que varen adoptar o varen projectar els primers Borbons per sanejar la hisenda reial.

2.4. Descriu les relacions Església-Estat i les causes de l'expulsió dels jesuïtes.

3. Comentar la situació inicial dels diferents sectors econòmics i detallar els objectius de la nova política econòmica i els canvis que va introduir.

3.1. Compara l'evolució demogràfica del segle XVIII amb la de la centúria anterior.

3.2. Desenvolupa els principals problemes de l'agricultura i les mesures impulsades per Carles III en aquest sector.

3.3. Explica la política industrial de la monarquia i les mesures adoptades respecte al comerç amb Amèrica.

4. Explicar l'enlairament econòmic de Catalunya i comparar-lo amb l'evolució econòmica de la resta d'Espanya.

4.1. Especifica les causes de l'enlairament econòmic de Catalunya al segle XVIII.

5. Exposar els conceptes fonamentals del pensament il·lustrat i identificar-ne les vies de difusió.
- 5.1. Comenta les idees fonamentals de la Il·lustració i defineix el concepte de despotisme il·lustrat.
- 5.2. Raona la importància de les societats econòmiques d'amics del país i de la premsa periòdica en la difusió dels valors de la Il·lustració.

BLOC 5. LA CRISI DE L'ANTIC RÈGIM (1788-1833): LIBERALISME ENFRONT D'ABSOLUTISME

CONTINGUTS

L'impacte de la Revolució Francesa: les relacions entre Espanya i França; la Guerra de la Independència; el primer intent de revolució liberal, les Corts de Cadis i la Constitució de 1812.

El regnat de Ferran VII: la restauració de l'absolutisme; el Trienni Liberal; la reacció absolutista.

L'emancipació de l'Amèrica espanyola: el protagonisme crioll; les fases del procés; les repercussions per a Espanya.

L'obra de Goya com a testimoni de l'època.

Criteris d'avaluació / Estàndards d'aprenentatge valuables

1. Analitzar les relacions entre Espanya i França des de la Revolució Francesa fins a la Guerra de la Independència i especificar en cada fase els principals esdeveniments i les repercussions que tenen per a Espanya.
 - 1.1. Resumeix els canvis que experimenten les relacions entre Espanya i França des de la Revolució Francesa fins al començament de la Guerra de la Independència.
 - 1.2. Descriu la Guerra de la Independència: causes, la composició dels bàndols en conflicte i el desenvolupament dels esdeveniments.
2. Comentar la tasca legislativa de les Corts de Cadis i relacionar-la amb l'ideari del liberalisme.
 - 2.1. Compara les Corts de Cadis amb les corts dividides en estaments de l'Antic Règim.
 - 2.2. Comenta les característiques essencials de la Constitució de 1812.
3. Descriure les fases del regnat de Ferran VII i explicar els principals fets de cada una d'aquestes fases.
 - 3.1. Detalla les fases del conflicte entre liberals i absolutistes durant el regnat de Ferran VII.
 - 3.2. Defineix el carlisme i resumeix l'origen que té i els suports de què disposava inicialment.
 - 3.3 Representa una línia del temps des del 1788 fins al 1833 i hi situa els principals esdeveniments històrics.
 - 3.4. Representa en un esquema les diferències, quant a sistema polític i estructura social, entre l'Antic Règim i el règim liberal burgès.
4. Explicar el procés d'independència de les colònies americanes i diferenciar-ne les causes i les fases, així com les repercussions econòmiques per a Espanya.
 - 4.1. Explica les causes i el desenvolupament del procés d'independència de les colònies americanes.
 - 4.2. Especifica les repercussions econòmiques per a Espanya de la independència de les colònies americanes.
5. Relacionar les pintures i els gravats de Goya amb els esdeveniments d'aquest període i identificar-hi el reflex de la situació i els esdeveniments contemporanis.

5.1. Cerca informació d'interès sobre Goya(a llibres o a Internet) i elabora una breu exposició sobre la seva visió de la guerra.

BLOC 6. LA CONFLICTIVA CONSTRUCCIÓ DE L'ESTAT LIBERAL (1833-1874)

continguts

El carlisme com a darrer bastió absolutista: ideari i suports socials; les dues primeres guerres carlines.

El triomf i la consolidació del liberalisme durant el regnat d'Isabel

II: els primers partits polítics; el protagonisme polític dels militars; el procés constitucional; la legislació econòmica de signe liberal; la nova societat de classes.

El Sexenni Democràtic: la revolució de 1868 i la caiguda de la monarquia isabelina; la recerca d'alternatives polítiques, la monarquia d'Amadeu I, la Primera República; la guerra de Cuba, la tercera guerra carlina, la insurrecció cantonal.

Els inicis del moviment obrer espanyol: les condicions de vida d'obrers i camperols;

l'Associació Internacional de Treballadors i l'aparició dels corrents anarquista i socialista.

Criteris d'avaluació / Estàndards d'aprenentatge avaluable

1. Descriure el fenomen del carlisme com a resistència absolutista davant la revolució liberal i

analitzar-ne els components ideològics, les bases socials, l'evolució en el temps i les conseqüències.

1.1. Identifica l'àmbit geogràfic del carlisme i explica el seu ideari i els seus suports socials.

1.2. Especifica les causes i les conseqüències de les dues primeres guerres carlines.

1.3. Representa una línia del temps des del 1833 fins al 1874 i hi situa els principals esdeveniments històrics.

2. Analitzar la transició definitiva de l'Antic Règim al règim liberal burgès durant el regnat d'Isabel II, explicar el protagonisme dels militars i especificar els canvis polítics, econòmics i socials.

2.1. Descriu les característiques dels partits polítics que varen sorgir durant el regnat d'Isabel II.

2.2. Resumeix les etapes de l'evolució política del regnat d'Isabel II des de la seva minoria d'edat i explica el paper dels militars.

2.3. Explica les mesures de liberalització del mercat de la terra dutes a terme durant el regnat d'Isabel II.

2.4. Compara les desamortitzacions de Mendizábal i de Madoz i especifica els objectius de cada una. 2.5. Especifica les característiques de la nova societat de classes i la compara amb la societat dividida en estaments de l'Antic Règim.

3. Explicar el procés constitucional durant el regnat d'Isabel II i relacionar-lo amb els diferents corrents ideològics dins el liberalisme i la seva lluita pel poder.

3.1. Compara l'Estatut reial de 1834 i les constitucions de 1837 i 1845.

4. Explicar el Sexenni Democràtic com a període de recerca d'alternatives democràtiques a la monarquia isabelina i especificar els grans conflictes interns i externs que varen desestabilitzar el país.

- 4.1. Explica les etapes polítiques del Sexenni Democràtic.
- 4.2. Descriu les característiques essencials de la Constitució democràtica de 1869.
- 4.3. Identifica els grans conflictes del Sexenni i explica les conseqüències polítiques que se'n deriven.
5. Descriure les condicions de vida de les classes treballadores i els inicis del moviment obrer a Espanya i relacionar-ho amb el desenvolupament del moviment obrer internacional.
- 5.1. Relaciona l'evolució del moviment obrer espanyol durant el Sexenni Democràtic amb la del moviment obrer internacional.

BLOC 7. LA RESTAURACIÓ BORBÒNICA: IMPLANTACIÓ I CONSOLIDACIÓ D'UN NOU SISTEMA POLÍTIC (1874-1902)

continguts

Teoria i realitat del sistema canovista: la inspiració en el model anglès, la Constitució de 1876 i el bipartidisme; el torn de partits, el caciquisme i el frau electoral.

L'oposició al sistema: catalanisme, nacionalisme basc, regionalisme gallec i moviment obrer.

Els èxits polítics: estabilitat i consolidació del poder civil; la liquidació del problema carlí; la solució temporal del problema de Cuba.

La pèrdua de les darreres colònies i la crisi del 1898: la guerra de Cuba i la guerra amb els Estats Units; el Tractat de París; el regeneracionisme.

Criteris d'avaluació / Estàndards d'aprenentatge avaluable

1. Explicar el sistema polític de la Restauració i distingir-ne la teoria del funcionament real.
 - 1.1. Explica els elements fonamentals del sistema polític ideat per Cánovas.
 - 1.2. Especifica les característiques essencials de la Constitució de 1876.
 - 1.3. Descriu el funcionament real del sistema polític de la Restauració.
 - 1.4. Representa una línia del temps des del 1874 fins al 1902 i hi situa els principals esdeveniments històrics.
2. Analitzar els moviments polítics i socials exclosos del sistema i especificar-ne l'evolució durant el període estudiat.
 - 2.1. Resumeix l'origen i l'evolució del catalanisme, el nacionalisme basc i el regionalisme gallec.
 - 2.2. Analitza els diferents corrents ideològics del moviment obrer i camperol espanyol, així com l'evolució que experimenten durant el darrer quart del segle XIX.
3. Descriure els principals èxits del regnat d'Alfons XII i la regència de Maria Cristina i inferir-ne les repercussions en la consolidació del nou sistema polític.
 - 3.1. Compara el paper polític dels militars durant el regnat d'Alfons XII amb el paper que tenen en les etapes precedents del segle XIX.
 - 3.2. Descriu l'origen, el desenvolupament i les repercussions de la tercera guerra carlina.
4. Explicar el desastre colonial i la crisi del 1898 i identificar-ne les causes i les conseqüències.
 - 4.1. Explica la política espanyola respecte al problema de Cuba.
 - 4.2. Assenyala els principals fets del desastre colonial del 1898 i les conseqüències territorials del Tractat de París.
 - 4.3. Especifica les conseqüències per a Espanya de la crisi del 1898 en els àmbits econòmic, polític i ideològic.

BLOC 8. PERVIVÈNCIES I TRANSFORMACIONS ECONÒMIQUES AL SEGLE XIX: UN DESENVOLUPAMENT INSUFICIENT

continguts

Un lent creixement de la població: alta mortalitat; pervivència d'un règim demogràfic antic; l'excepció de Catalunya.

Una agricultura protegida i estancada: els efectes de les desamortitzacions; els baixos rendiments.

Una deficient industrialització: la indústria tèxtil catalana, la siderúrgia i la mineria.

Les dificultats dels transports: els condicionaments geogràfics; la xarxa de ferrocarrils.

El comerç: proteccionisme enfront de lliurecanvisme.

Les finances: la pesseta com a unitat monetària; el desenvolupament de la banca moderna; els problemes de la hisenda; les inversions estrangeres.

Criteris d'avaluació / Estàndards d'aprenentatge avaluables

1. Explicar l'evolució demogràfica d'Espanya al llarg del segle XIX i comparar el creixement de la població espanyola en conjunt amb el creixement de la població de Catalunya i dels països més avançats d'Europa.

1.1. Identifica els factors del lent creixement demogràfic espanyol al segle XIX.

1.2. Compara l'evolució demogràfica de Catalunya amb la de la resta d'Espanya al segle XIX.

2. Analitzar els diferents sectors econòmics i especificar la situació que hereten, les

transformacions de signe liberal que experimenten i les conseqüències que se'n deriven.

2.1. Explica els efectes econòmics de les desamortitzacions de Mendizábal i Madoz.

2.2. Especifica les causes dels baixos rendiments de l'agricultura espanyola del segle XIX.

2.3. Descric l'evolució de la indústria tèxtil catalana, de la siderúrgia i de la mineria al llarg del segle XIX.

2.4. Compara la revolució industrial espanyola amb la dels països més avançats d'Europa.

2.5. Relaciona les dificultats del transport i el comerç interior amb els condicionaments geogràfics.

2.6. Explica els objectius de la xarxa ferroviària i les conseqüències de la Llei general de ferrocarrils de 1855.

2.7. Compara els suports, els arguments i les actuacions de proteccionistes i lliurecanvistes al llarg del segle XIX.

2.8. Explica el procés que va conduir a la unitat monetària i a la banca moderna.

2.9. Explica la reforma Mon-Santillán de la hisenda pública i els efectes que va tenir.

2.10. Especifica com les inversions a Espanya de França i Anglaterra varen afectar el model de desenvolupament econòmic espanyol durant el segle XIX.

BLOC 9. LA CRISI DEL SISTEMA DE LA RESTAURACIÓ I LA CAIGUDA DE LA MONARQUIA (1902-1931)

continguts

Els intents de modernització del sistema: el revisionisme polític dels primers governs d'Alfons XIII (Maura i Canalejas); l'oposició de republicans i nacionalistes catalans, bascs, gallecs i andalusos.

L'impacte dels esdeveniments exteriors: la intervenció al Marroc; la Primera Guerra Mundial; la Revolució Russa.

La creixent agitació social: la Setmana Tràgica de Barcelona; la crisi general de 1917; el "trienni bolxevic" a Andalusia.

La dictadura de Primo de Rivera: directori militar i directori civil; el final de la guerra del Marroc; la caiguda de la dictadura; l'enfonsament de la monarquia.

Creixement econòmic i canvis demogràfics durant el primer terç del segle: els efectes de la Guerra Mundial sobre l'economia espanyola; l'intervencionisme estatal de la dictadura; la transició al règim demogràfic modern; els moviments migratoris; el transvasament de població de l'agricultura a la indústria.

Críteris d'avaluació / Estàndards d'aprenentatge avaluable

1. Relacionar el regeneracionisme sorgit de la crisi del 1898 amb el revisionisme polític dels primers governs i especificar-ne les actuacions més importants.

1.1. Defineix en què va consistir el "revisionisme polític" inicial del regnat d'Alfons XIII i explica les principals mesures adoptades.

1.2. Representa una línia del temps des del 1902 fins al 1931 i hi situa els principals

esdeveniments històrics.

1.3. Elabora un esquema amb els factors interns i externs de la fallida del sistema polític de la Restauració.

2. Analitzar les causes de la fallida del sistema polític de la Restauració i identificar els factors interns i els externs que hi varen intervenir.

2.1. Especifica l'evolució de les forces polítiques d'oposició al sistema: republicans i nacionalistes.

2.2. Explica les repercussions de la Primera Guerra Mundial i la Revolució Russa a Espanya.

2.3. Analitza les causes, els principals fets i les conseqüències de la intervenció d'Espanya al Marroc entre el 1904 i el 1927.

2.4. Analitza la crisi general del 1917: causes, manifestacions i conseqüències.

3. Explicar la dictadura de Primo de Rivera com a solució autoritària a la crisi del sistema i descriure'n les característiques, etapes i actuacions.

3.1. Especifica les causes del cop d'estat de Primo de Rivera i els suports de què va disposar inicialment.

3.2. Descriu l'evolució de la dictadura de Primo de Rivera, des del directori militar al directori civil i el seu final.

3.3. Explica les causes de la caiguda de la monarquia.

4. Explicar l'evolució econòmica i demogràfica durant el primer terç del segle XX i relacionar-la amb la situació heretada del segle XIX.

4.1. Analitza els efectes de la Primera Guerra Mundial sobre l'economia espanyola.

4.2. Descriu la política econòmica de la dictadura de Primo de

Rivera.

4.3. Explica els factors de l'evolució demogràfica d'Espanya durant el primer terç del segle XX.

BLOC 10. LA SEGONA REPÚBLICA. LA GUERRA CIVIL EN UN CONTEXT DE CRISI INTERNACIONAL (1931-1939) continguts

El bienni reformista: la Constitució de 1931; la política de reformes; l'Estatut de Catalunya; les forces d'oposició a la República.

El bienni radical-cedista: la política restauradora i la radicalització popular; la revolució d'Astúries.

El Front Popular: les primeres actuacions del govern; la preparació del cop militar.

La Guerra Civil: la sublevació i el desenvolupament de la guerra; la dimensió internacional del conflicte; l'evolució de les dues zones; les conseqüències de la guerra.

L'edat d'argent de la cultura espanyola: de la generació del 98 a la del 36.

Criteris d'avaluació/ Estàndards d'aprenentatge avaluable

1. Explicar la Segona República com a solució democràtica a l'enfonsament del sistema polític de la Restauració i emmarcar-la en el context internacional de crisi econòmica i conflictivitat social.

1.1. Explica les causes que varen menar a la proclamació de la Segona República i relaciona les dificultats a les quals va haver de fer front amb la crisi econòmica mundial dels anys 30.

1.2. Diferencia les forces que varen donar suport a la República al començament de les que s'hi varen oposar i descriu les seves raons i principals actuacions.

2. Diferenciar les diverses etapes de la República fins al començament de la Guerra Civil i

especificar els principals fets i actuacions de cada etapa.

2.1. Resumeix les reformes impulsades durant el bienni reformista de la República.

2.2. Especifica les característiques essencials de la Constitució de 1931.

2.3. Analitza el projecte de reforma agrària: motius, desenvolupament i efectes.

2.4. Compara les actuacions del bienni radical-cedista amb les del bienni anterior.

2.5. Descriu les causes, el desenvolupament i les conseqüències de la revolució d'Astúries de 1934.

2.6. Explica les causes de la formació del Front Popular i les actuacions des del seu triomf electoral fins al començament de la guerra.

2.7. Representa una línia del temps des del 1931 fins al 1939 i hi situa els principals esdeveniments històrics.

3. Analitzar la Guerra Civil, identificar-ne les causes i les conseqüències i explicar la intervenció internacional i la successió dels esdeveniments a les dues zones.

3.1. Especifica els antecedents de la Guerra Civil.

3.2. Relaciona la Guerra Civil espanyola amb el context internacional.

3.3. Compara l'evolució política i la situació econòmica dels dos bàndols durant la guerra.

3.4. Especifica els costos humans i les conseqüències econòmiques i socials de la guerra.

3.5. Sintetitza en un esquema les grans fases de la guerra des del punt de vista militar.

4. Valorar la importància de l'edat d'argent de la cultura espanyola i exposar les aportacions de les generacions i figures més representatives.

4.1. Cerca informació d'interès (a llibres o a Internet) i elabora una breu exposició sobre l'edat d'argent de la cultura espanyola.

BLOC 11. LA DICTADURA FRANQUISTA (1939-1975)

continguts

La postguerra: grups ideològics i suports socials del franquisme; les relacions oscil·lants amb l'exterior; la configuració política del nou Estat; la repressió política; l'autarquia econòmica. Els anys del "desenvolupisme": els plans de desenvolupament i el creixement econòmic; les transformacions socials; la reafirmació política del règim; la política exterior; la creixent oposició al franquisme.

El final del franquisme: la inestabilitat política; les dificultats exteriors; els efectes de la crisi econòmica internacional del 1973.

La cultura espanyola durant el franquisme: la cultura oficial, la cultura de l'exili, la cultura interior al marge del sistema.

Criteris d'avaluació/ Estàndards d'aprenentatge avaluable

1. Analitzar les característiques del franquisme i com evoluciona en el temps, i especificar les transformacions polítiques, econòmiques i socials que es varen produir i relaciona-les amb la situació internacional canviant.

1.1. Elaborar un esquema amb els grups ideològics i els suports socials del franquisme a l'etapa inicial.

1.2. Diferenciar etapes en l'evolució d'Espanya durant el franquisme i resumeix els trets essencials de cada etapa.

1.3. Explica l'organització política de l'Estat franquista.

1.4. Explica les relacions exteriors, l'evolució política i la situació econòmica d'Espanya des del final de la Guerra Civil fins al 1959.

1.5. Explica les relacions exteriors, l'evolució política i les transformacions econòmiques i socials d'Espanya des del 1959 fins al 1973.

1.6. Especifica les causes de la crisi final del franquisme des del 1973.

1.7. Relaciona l'evolució política del règim amb els canvis que es produeixen en el context internacional.

1.8. Explica la política econòmica del franquisme en les diferents etapes i l'evolució econòmica del país.

1.9. Descriu les transformacions que experimenta la societat espanyola durant els anys del franquisme, així com les causes d'aquestes transformacions.

1.10. Especifica els diferents grups d'oposició política al règim franquista i comenta com evolucionen en el temps.

1.11. Representa una línia del temps des del 1939 fins al 1975 i hi situa els principals esdeveniments històrics.

2. Descriure la diversitat cultural del període i distingir-ne les diferents manifestacions.

2.1. Cerca informació d'interès (a llibres o a Internet) i elabora una breu exposició sobre la cultura de l'exili durant el franquisme.

BLOC 12. NORMALITZACIÓ DEMOCRÀTICA D'ESPANYA I INTEGRACIÓ A EUROPA (DES DEL 1975)

continguts

La transició a la democràcia: la crisi econòmica mundial; les alternatives polítiques al franquisme: continuisme, reforma o ruptura; el paper del rei; la Llei per a la reforma política; les primeres eleccions democràtiques.
El període constituent: els Pactes de la Moncloa; les "preautonomies" de Catalunya i el País Basc; la Constitució de 1978 i l'Estat de les autonomies.
Els governs constitucionals: el problema del terrorisme; el fallit cop d'estat de 1981; l'entrada a l'OTAN; la plena integració a Europa.
El paper d'Espanya al món actual.

Criteris d'avaluació/ Estàndards d'aprenentatge avaluable

1. Descriure les dificultats de la transició a la democràcia des del franquisme en un context de crisi econòmica i explicar les mesures que varen permetre la celebració de les primeres eleccions democràtiques.

1.1. Explica les alternatives polítiques que es proposaven després de la mort de Franco i qui les defensava.

1.2. Descriu el paper exercit pel rei durant la Transició.

1.3. Descriu les actuacions impulsades pel president del Govern

Adolfo Suárez per a la reforma política del règim franquista: Llei per a la reforma política de 1976, Llei d'amnistia de 1977, etc.

1.4. Explica les causes i els objectius dels Pactes de la Moncloa.

1.5. Descriu com es varen establir les "preautonomies" de Catalunya i el País Basc.

2. Descriure el nou model d'estat democràtic establert en la Constitució de 1978 i especificar les actuacions prèvies encaminades a assolir l'acord social i polític més ampli.

2.1. Explica el procés d'elaboració i aprovació de la Constitució de 1978 i quines característiques essencials té.

3. Analitzar l'evolució econòmica, social i política d'Espanya des del primer govern constitucional de 1979 fins a l'aguda crisi econòmica iniciada el 2008 i assenyalar les amenaces més rellevants a què ha de fer front i els efectes de la plena integració a Europa.

3.1. Elabora un esquema amb les etapes polítiques des del 1979 fins a l'actualitat, segons el partit que té el poder, i assenjala els principals esdeveniments de cada etapa.

3.2. Comenta els fets més rellevants del procés d'integració a Europa i les conseqüències per a Espanya d'aquesta integració.

3.3. Analitza l'evolució econòmica i social d'Espanya des de la segona crisi del petroli del 1979 fins al començament de la crisi financera mundial del 2008.

3.4. Analitza l'impacte de l'amenaça terrorista sobre la normalització democràtica d'Espanya, descriu la gènesi i l'evolució de les diferents organitzacions terroristes que han actuat des de la Transició democràtica fins a l'actualitat (ETA, GRAPO, etc.) i reflexiona sobre altres temes que hi estan relacionats: la ciutadania amenaçada, els moviments associatius de víctimes, la mediació en conflictes, etc.

3.5. Representa una línia del temps des del 1975 fins a l'actualitat i hi situa els principals

esdeveniments històrics.

4. Resumir el paper d'Espanya al món actual i especificar la seva posició dins la Unió Europea i les relacions que manté amb altres àmbits geopolítics.

4.1. Explica la posició i el paper de l'Espanya actual a la Unió Europea i al món.

1.3.3.- CONTRIBUCIÓ DE L'ASSIGNATURA AL DESENVOLUPAMENT DE LES COMPETÈNCIES

Comunicació lingüística

—Adquisició i ús adequat del llenguatge històric, imprescindible per descriure fets i processos històrics.

—Comprensió de textos i d'informació, diferenciant les idees principals de les secundàries.

—Elaboració d'exposicions orals i escrites coherents, amb un ús de la sintaxi i el lèxic correctes, per dur a terme comentaris de documents de diferent format (textos, imatges, mapes, gràfics...) referents a un fet històric.

—Disposició per al diàleg crític i constructiu, com a eina per a la convivència i la interacció amb els companys.

Competència matemàtica i competències bàsiques en ciència i tecnologia

—Utilització d'eines matemàtiques (magnituds, percentatges, taxes)

per analitzar i descriure una època de la història.

—Utilització del mètode científic en l'elaboració de tasques en què facin observacions, estableixin hipòtesis i obtenguin conclusions, amb l'objecte de prendre decisions.

—Associació de l'aparició de noves tecnologies i avenços científics

amb la millora de les condicions de vida al llarg de la història.

Competència digital

—Utilització del llenguatge específic en l'ús d'aplicacions informàtiques.

—Ús de les tecnologies de la informació i la comunicació per cercar, obtenir i processar la informació, de manera crítica, és a dir, acarar-la, avaluar-ne la fiabilitat i adequació, i transformar-la en coneixement.

—Creació de continguts a través del mitjà informàtic en diferents formats (text, àudio, vídeo, imatges), utilitzant els programes/aplicacions que millors'adaptin a la realització de tasques.

—Utilització de les tecnologies de la informació i la comunicació per a la interacció professor-alumne (Moodle, aula virtual, blogs...).

—Respecte pels principis ètics en l'ús de les fonts informàtiques i reconeixement dels riscos associats a l'ús de recursos en línia i l'addicció a determinats aspectes de la tecnologia digital.

- Valoració de la selecció d'informació de manera crítica, considerant la fiabilitat de les fonts de les quals procedeix
- .—Motivació per l'aprenentatge i la millora en l'ús de les tecnologies.

Aprendre a aprendre

- Reconeixement dels processos per a l'aprenentatge partint del que sap i organització del seu propi aprenentatge a través de la gestió del temps i de la informació d'una manera eficaç.
- Obtenció d'estratègies de planificació per resoldre una tasca, supervisar el propi treball i avaluar els resultats obtinguts.
- Assoliment del fet que l'alumne se senti protagonista del procés i el resultat de l'aprenentatge, a través de la motivació i la curiositat per aprendre.
- Curiositat per aprendre basant-se en experiències vitals i prèvies per utilitzar i aplicar nous coneixements.

Competències socials i cíviques

- Comprensió dels diferents codis de conducta de les societats a través de l'estudi de la història d'Espanya.
- Identificació de conceptes ètics (igualtat, no-discriminació, democràcia, drets humans, justícia...) en les diferents èpoques i societats al llarg de la història espanyola.
- Realització de debats de contingut històric, en què es respectin les diferències i se superin els prejudicis, per manifestar solidaritat i participar en la presa de decisions de forma democràtica.

Sentit d'iniciativa i esperit emprenedor

- Realització de projectes, mostrant creativitat i imaginació a l'hora de planificar-los, analitzar-los, organitzar-los i gestionar -los.
- Utilització de debats sobre temes d'història per saber comunicar-se, presentar i negociar de manera argumentada.
- Adquisició d'un pensament crític i del sentit de responsabilitat.

Consciència i expressions culturals

- Coneixement del patrimoni històric i artístic i reconeixement dels diferents estils i gèneres artístics, tant històrics com actuals.
- Aplicació de diferents habilitats de pensament amb sensibilitat i sentit estètic per comprendre, valorar, emocionar-se i gaudir de les obres artístiques i les manifestacions culturals.
- Respecte per la diversitat cultural, el diàleg entre cultures i societats.
- Interès, estima, respecte, gaudi i valoració crítica de les obres artístiques i culturals.

—Potenciació de la iniciativa, la creativitat i la imaginació mitjançant la realització de tasques que suposin una recreació, innovació i transformació.

1.3.4.- PROCEDIMENTS D'AVUACIÓ I QUALIFICACIÓ

Seràn objecte d'avaluació les capacitats bàsiques que s'han d'adquirir al nivell de batxillerat i en l'àrea d'Història. Les proves es faran seguint el model de la Selectivitat que marca la Universitat de les Illes Balears.

. Criteris de qualificació, superació i recuperació de la prova

Els continguts i la part teòrica de l'assignatura representarà a efectes de qualificació el 95% de la nota. El 5% restant vendrà donat per l'actitud i predisposició davant la feina demostrada al llarg del curs.

La nota final del curs serà el resultat de la mitjana aritmètica dels tres trimestres.

En acabar el curs es farà un examen final que el faran tots els alumnes. La nota que s'obtingui farà mitjana amb els parcials del tercer trimestre i suposarà la nota de la tercera avaluació. L'examen final servirà per recuperar l'assignatura a aquells alumnes que fins el moment tinguin suspès el curs.

Els alumnes que no superin l'assignatura hauran d'examinar-se pel setembre de tota la matèria, encara que hagin aprovat alguna avaluació durant el curs. La qualificació obtinguda a la convocatòria de setembre serà la nota numèrica obtinguda a l'esmentat examen.

1.3.5.- TEMPORALITZACIÓ

En vistes que la normativa actual determina que l'alumne s'examini íntegrament de tota la Història d'Espanya s'ha augmentat el grau d'aprofundiment dels blocs de continguts referits a la Prehistòria fins a l'Edat Moderna. La qual cosa suposa una alteració important de la seqüenciació i distribució dels continguts que s'impartiran.

El primer trimestre es dedicarà a l'estudi dels 6 primers blocs. Durant el segon trimestre s'estudiaran els continguts del bloc 7 al 8. Finalment, els blocs 9 i 10 es veuran al tercer trimestre.

1.3.6.- METODOLOGIA

S'acompanyaran les explicacions teòriques d'activitats de reforç com la realització i comentari de mapes històrics, comentari de texts, comentari d'eixos cronològics, anàlisi de gràfiques, taules estadístiques... Es prepararan aquestes activitats tenint en consideració la tipologia de les proves de Selectivitat, dedicant molta atenció al comentari de text guiat i altres documents, així com mapes històrics i eixos cronològics i a la preparació i exposició de temes.

. Material i recursos didàctics

Llibre de text: *Història d'Espanya*; ed. Vicens-Vives.
Mapes històrics del departament,...

1.3.7.- ACTIVITATS EXTRAESCOLARS

No n'hi ha cap de programada

A.- RECUPERACIÓ DE PENDENTS DE BATXILLERAT

Per recuperar les àrees pendents de batxillerat caldrà aprovar l'examen de recuperació on s'avaluaran tots els continguts de cada matèria.

B.- CORRECCIÓ GRAMATICAL I ORTOGRÀFIA A BATXILLERAT

Durant el curs 2015/16 es posen en marxa unes mesures per frenar les errades gramaticals i ortogràfiques. S'ha articulat el següent sistema:

- A partir de la falta 1 es descomptarà per falta 0'1 fins a un màxim d'un punt.

- La mateixa falta compta una sola vegada.

C.- ALTRES CONSIDERACIONS

Assistència a cursos i seminaris.

Està previst que durant el curs escolar l'Ajuntament de Son Servera i altres institucions realitzin xerrades, cursos, seminaris, etc. dins o fora de l'horari lectiu. Per a fomentar la seva assistència per part dels alumnes, es podran considerar com a tasques de la matèria aquelles que estiguin relacionades amb els continguts i, sempre que es pugui justificar la seva assistència i participació.

Es deixa obert la manera d'avaluar en funció de com es vagi realitzant.

